ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (druhá rozšírená komora)
z 15. júna 2005 *

Vo veci T-17/02,

Fred Olsen, SA, so sídlom v Santa Cruz de Tenerife (Španielsko), v zastúpení: R. Marín Correa a F. Marín Riaño, advokáti,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: J. Buendía Sierra, splnomocnený zástupca, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: španielčina.

ktorú v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: N. Díaz Abad, abogado del Estado, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie z 25. júla 2001, týkajúceho sa štátnej pomoci NN 48/2001 — Španielsko — Pomoc námornej spoločnosti Trasmediterránea [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 96, 2002, s. 4),

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
(druhá rozšírená komora),

v zložení: predseda komory J. Pirrung, sudcovia A. W. H. Meij, N. J. Forwood, I. Pelikánová a S. S. Papasavvas,

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 13. júla 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

I — *Ustanovenia práva Spoločenstva*

A — *Nariadenie (EHS) č. 3577/92*

1 Článok 2 ods. 4 nariadenia Rady EHS č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kabotáž) (Ú. v. ES L 364, s. 7; Mim. vyd. 06/002, s. 10), vymedzuje záväzky vo verejnom záujme ako záväzky, ktoré by majiteľ lode Spoločenstva s ohľadom na svoje obchodné záujmy neprevzal, alebo by ich neprevzal v rovnakom rozsahu alebo za rovnakých podmienok.

2 Článok 4 nariadenia č. 3577/92 stanovuje, že keď členský štát uzatvára zmluvu o výkone vo verejnom záujme alebo ukladá záväzky vo verejnom záujme, robí tak na nediskriminačnom základe vo vzťahu k všetkým majiteľom lodí Spoločenstva. Navyše sú členské štáty povinné dodržiavať požiadavky týkajúce sa prístavov, ktoré majú byť obsluhované, ďalej požiadavky na pravidelnosť, kontinuitu, frekvenciu,

kapacitu pre výkon služby, účtované sadzby a posádku plavidiel. Ak sa poskytuje náhrada za záväzky vo verejnom záujme, vzťahuje sa na všetkých majiteľov lodí Spoločenstva.

3 Článok 6 ods. 2 nariadenia č. 3577/92 osobitne stanovuje, že kabotáž týkajúca sa Kanárskych ostrovov bude dočasne do 1. januára 1999 vyňatá z vykonávania nariadenia č. 3577/92.

B — *Nariadenie (ES) č. 659/1999*

4 Podľa článku 4 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 (88) Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) „keď Komisia po predbežnom preskúmaní zistí, že nevznikli žiadne pochybnosti o zlučiteľnosti oznamovaného opatrenia so spoločným trhom, pokým spadá do rámca článku 92 [87] (1) ods. 1 zmluvy, rozhodne, že opatrenie je zlučiteľné so spoločným trhom".

5 Podľa článku 26 ods. 1 nariadenia č. 659/1999:

„Komisia uverejní v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* súhrnné oznámenie o rozhodnutiach, ktoré prijala podľa článku 4 (2) a (3)... Súhrnné oznámenie bude obsahovať oznámenie o tom, že kópiu rozhodnutia možno obdržať v pôvodnej jazykovej verzii alebo verziách."

C — *Usmernenia Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave [neoficiálny preklad]*

6 Bod 9 usmernení Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 205, 1997, s. 5) stanovuje podmienky a postupy, pri splnení ktorých nepredstavuje náhrada strát z prevádzky, ktoré vyplývajú priamo z plnenia určitých záväzkov vo verejnom záujme, štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Stanovuje však, že „výnimky [z týchto podmienok a postupov] môžu byť odôvodnené napríklad v prípade ostrovnej kabotáže, ktorá zahŕňa pravidelné trajektové služby" [*neoficiálny preklad*]. V takom prípade však musia byť tieto opatrenia oznámené Komisii, ktorá ich posúdi v rámci všeobecných pravidiel o štátnej pomoci.

D — *Správa Služby všeobecného záujmu v Európe*

7 Podľa bodu 14 správy Komisie Služby všeobecného záujmu v Európe (Ú. v. ES C 17, 2001, s. 4; Mim. vyd. 08/002, s. 54):

„Služby všeobecného hospodárskeho záujmu sa líšia od obyčajných služieb v tom, že orgány verejnej moci sa domnievajú, že musia byť poskytované aj vtedy, ak by trh na to nemal dostatočné stimuly... Ak sa však orgány verejnej moci domnievajú, že poskytovanie niektorých služieb je všeobecným záujmom a sily trhu ich dostatočné poskytovanie nemôžu zabezpečiť, môžu stanoviť niekoľko osobitných ustanovení o službách, aby naplnili tieto potreby vo forme povinností poskytovať služby všeobecného záujmu."

8 Podľa bodu 22 správy Komisie Služby všeobecného záujmu v Európe:

„Sloboda členských štátov definovať [služby všeobecného hospodárskeho záujmu] znamená, že za definovanie toho, čo pokladajú za [takéto] služby... na základe osobitných vlastností činností, sú v prvom rade zodpovedné členské štáty. Táto definícia môže byť len predmetom kontroly zjavnej chyby. Môžu udeliť osobitné alebo výhradné práva, ktoré sú nevyhnutné pre podniky poverené ich prevádzkovaním, regulovať ich činnosť a, kde je to vhodné, financovať ich... To, či má byť služba pokladaná za službu všeobecného záujmu a ako má byť prevádzkovaná, sa rozhoduje predovšetkým na miestnej úrovni. Úlohou Komisie je zabezpečiť, aby boli použité prostriedky v zhode s právom Spoločenstva. Avšak v každom prípade, aby bola uplatnená výnimka ustanovená v článku 86 ods. 2 [ES], musí byť jasne definované poslanie verejnej služby a verejná služba musí byť výslovne zverená prostredníctvom aktu orgánu verejnej moci (vrátane zmlúv). Táto povinnosť je nevyhnutná pre zabezpečenie právnej istoty ako aj prehľadnosti voči občanom a je nepostrádateľná pre uskutočnenie hodnotenia proporcionality Komisiou."

II — *Ustanovenia španielskeho práva*

A — *Kráľovský dekrét č. 1876/78*

9 Článok 1 Real Decreto č. 1876/78 z 8. júla 1978 o režime poskytovania služieb námorných spojení vnútroštátneho významu (BOE č. 1876/78 z 10. augusta 1978, s. 18761, ďalej len „kráľovský dekrét č. 1876/78") oprávňuje španielskeho ministra dopravy a spojov uzavrieť so spoločnosťou Trasmediterránea, SA (ďalej len „Trasmediterránea") zmluvu o poskytovaní služieb námorných spojení vnútroštátneho významu.

10 V zmysle článku 2 kráľovského dekrétu č. 1876/78 musí byť zmluva za každých okolností v súlade so základnými zásadami súťažných podkladov, ktoré tvoria prílohu k uvedenému dekrétu (ďalej len „súťažné podklady").

11 Podľa základnej zásady č. 5 súťažných podkladov musí každú zmenu služieb, ktoré sú predmetom zmluvy, povoliť správny orgán — druhá zmluvná strana.

12 Základná zásada č. 25 súťažných podkladov ustanovuje účtovný mechanizmus nazvaný „štátny účet", ktorý umožňuje určiť príspevky z verejných prostriedkov potrebné na zabezpečenie ekonomickej a finančnej rovnováhy zmluvy. Tieto príspevky sa zaznamenávajú na štátnom účte, ktorý sa skladá z časti „prevádzka" a časti „investície". Každá z týchto dvoch častí sa skladá z podčasti „vstupy" a podčasti „výstupy", pričom samotné tieto podčasti pozostávajú z viacerých položiek.

13 V zmysle základnej zásady č. 25 A písm. a) súťažných podkladov medzi vstupy časti „prevádzka" štátneho účtu patria najmä:

„1. Príjmy z prepravy — Spoločnosť je financovaná predovšetkým zo sadzieb, ktoré platia užívatelia služieb. [Správny orgán — druhá zmluvná strana] stanoví na základe trhových kritérií sadzby, ktoré sa musia uplatniť... na (služby poskytované na) linkách uvedených v zozname služieb.

...

3. Príspevky štátu (prevádzka) — Za vstupy na účely závierky štátneho účtu sa pokladajú sumy, ktoré štát vyplatil z titulu dotácie určenej na každý rozpočtový rok s cieľom dosiahnuť rovnováhu v položke A) tohto účtu a ktoré musia byť uvedené vo všeobecnom štátnom rozpočte."

14 Podľa základnej zásady č. 25 A písm. b) súťažných podkladov zahŕňajú výstupy časti „prevádzka" štátneho účtu najmä:

„1. Výdavky súvisiace s prepravou a prevádzkou plavidiel, ktoré patria spoločnosti, a výdavky súvisiace s nájmom plavidiel podľa schválených zmlúv, vrátane zachovania skôr priznaných sociálnych práv.

...

5. Všeobecné administratívne výdavky vyplývajúce z prevádzkovania služieb námorných spojení vnútroštátneho významu vrátane tých, ktoré súvisia so zachovaním skôr uznaných sociálnych práv.

...

7. Odmena pre spoločnosť — Na účely vykonávania záväzkov, ktoré jej vyplývajú z tejto zmluvy, disponuje spoločnosť primeranými prostriedkami a potrebnými príspevkami, aby mohla vykonávať neodmysliteľnú technickú reštrukturalizáciu prevádzky a dosiahnuť vlastnú ekonomickú životaschopnosť na zabezpečenie

primeraného poskytovania služieb. Na tieto účely je odmena spoločnosti tvorená percentuálnym podielom na vstupoch, ktoré zahŕňajú príjmy z prevádzkovania dopravy a stravovacích služieb, pričom tento percentuálny podiel sa každoročne stanovuje v závislosti od vzťahu medzi príspevkami štátu na prevádzku a celkovými výstupmi prevádzky po odrátaní samotnej odmeny.

Percentuálne podiely, ktoré sa majú uplatniť, [sú nepriamo úmerné k tomuto vzťahu]."

15 Podľa základnej zásady č. 25 B písm. a) súťažných podkladov sú vstupy časti „investície" štátneho účtu tvorené príspevkami štátu. Podľa tohto ustanovenia „sa za vstupy na účely závierky štátneho účtu pokladajú sumy, ktoré štát vyplatil z titulu dotácie určenej na každý rozpočtový rok s cieľom dosiahnuť rovnováhu v časti , investície' tohto účtu a ktoré musia byť uvedené vo všeobecnom štátnom rozpočte".

16 Základná zásada č. 26 súťažných podkladov ustanovuje:

„Suma príspevkov štátu sa platí vo forme štvrťročných preddavkov a úprava úrokov sa vykonáva ku dňu vyrovnania účtu. V prípade, že pri závierke štátneho účtu za daný rozpočtový rok vznikne preplatok..., zostáva tento preplatok k dispozícii spoločnosti a uvedie sa ako príjem na účte v nasledujúcom rozpočtovom roku... Ak naopak vznikne pri vyrovnaní nedoplatok, štát ho spoločnosti vyrovná tak, že mu sumu daného nedoplatku vyplatí na ťarchu všeobecného štátneho rozpočtu na nasledujúci rozpočtový rok."

17 Základná zásada č. 28 súťažných podkladov stanovuje, že spoločnosť každé štyri roky vypracuje investičný plán, v ktorom stanoví predovšetkým ciele v oblasti personálnej politiky. Tento plán sa predkladá na schválenie vláde.

B — *Kráľovský dekrét č. 1466/1997*

18 Real Decreto č. 1466/1997 z 19. septembra 1997 (BOE z 20. septembra 1997, s. 27712, ďalej len „kráľovský dekrét č. 1466/1997") zavádza právny režim pravidelných liniek námornej kabotáže v lodnej doprave vo verejnom záujme v Španielsku, s výnimkou pravidelných liniek námornej kabotáže medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia, ktoré spadajú do výlučnej pôsobnosti autonómnej oblasti Kanárske ostrovy.

C — *Dekrét č. 113/1998*

19 Dekrét Consejería de Turismo y Transportes de la Comunidad Autónoma de Canarias (Rada autonómnej oblasti Kanárske ostrovy pre cestovný ruch a dopravu) č. 113/1998 z 23. júla 1998 stanovuje záväzky verejnej služby na pravidelných linkách ostrovnej námornej kabotáže v autonómnej oblasti Kanárske ostrovy (*Boletín Oficial de Canarias* z 29. júla 1998, s. 8477, ďalej len „dekrét č. 113/1998").

20 Príloha k dekrétu č. 113/1998 ustanovuje päť námorných liniek a definuje, ktoré spojenia majú byť zabezpečené medzi jednotlivými ostrovmi, ich frekvenciu,

pravidelnosť, technické vlastnosti používaných lodí a maximálne použiteľné sadzby. Ide o tieto linky:

— linka 1: Santa Cruz de Tenerife — Las Palmas de Gran Canaria s Morro Jable a späť,

— linka 2: Valle Gran Rey — Playa Santiago — San Sebastián Gomera — Los Cristianos a späť,

— linka 3: Los Cristianos — San Sebastián Gomera — Valverde — Santa Cruz de La Palma a späť,

— linka 4: Santa Cruz de Tenerife — Las Palmas de Gran Canaria — Puerto del Rosario — Arrecife a späť,

— linka 5: Santa Cruz de Tenerife — Santa Cruz de La Palma a späť.

Skutkové okolnosti

I — *Zmluva z roku 1978*

21 Dňa 4. septembra 1978 španielsky štát a Trasmediterránea uzavreli formou notárskej zápisnice zmluvu o správe a poskytovaní služieb národných spojení vnútroštátneho významu na obdobie 20 rokov počínajúc 1. januárom 1978 (ďalej len „zmluva z roku 1978") v súlade s kráľovským dekrétom č. 1876/78 a k nemu pripojenými súťažnými

podkladmi. V zmysle tejto zmluvy Trasmediterránea dočasne spravuje predmetné verejné služby v mene štátu pod záštitou, kontrolou a dozorom správneho orgánu — druhej zmluvnej strany.

22 Zmluvu z roku 1978, ktorá mohla byť mlčky obnovená na dva roky, vypovedal správny orgán — druhá zmluvná strana 19. mája 1995. Platnosť zmluvy sa skončila 31. decembra 1997.

23 Španielske orgány pristúpili k vysporiadaniu vzťahov zo zmluvy z roku 1978 a v zmysle zákona č. 4/2001 z 24. apríla 2001 (BOE z 25. apríla 2001, s. 15021) určili osobitný úver vo výške 15 560 625 000 španielskych pesiet (ESP) (čiže 93 521 239,77 eur) na úhradu schodku vyplývajúceho z prevádzky služieb námorných spojení všeobecného významu za rozpočtový rok 1997 (ďalej len „dotácia na rok 1997") a na konečné vysporiadanie pohľadávok a záväzkov spojených so zmluvou (ďalej len „dotácia na vysporiadanie").

24 Dotácia na rok 1997 a dotácia na vysporiadanie nahrádzajú predovšetkým výdavky spojené s troma plánmi reštrukturalizácie personálu spoločnosti Trasmediterránea.

25 Dotácia na rok 1997 tak nahrádza najmä výdavky vo výške 2,201 miliardy ESP (čiže 13 228 276,42 eur) vedené v časti „prevádzka" štátneho účtu na rozpočtový rok 1997 z dôvodu reštrukturalizačných plánov na obdobia 1990 – 1994 a 1995 – 1997. Započítanie výdavkov spojených s plánom reštrukturalizácie na obdobie 1990 – 1994 vyplýva z periodizácie týchto výdavkov na viacero rozpočtových rokov, ako bolo schválené Intervención general de la administración del Estado (všeobecný štátny dozor, ďalej len „IGAE"). Započítanie výdavkov spojených s plánom

reštrukturalizácie na obdobie rokov 1995 – 1997 v štátnom účte na rozpočtový rok 1997 vyplýva, vzhľadom na absenciu schválenia IGAE, z výslovného povolenia správneho orgánu — druhej zmluvnej strany, podľa ktorého tento plán reštrukturalizácie znižuje ročné príspevky štátu v časti „prevádzka" štátneho účtu.

26 Dotácia na vysporiadanie nahrádza najmä výdavky spojené s plánom reštrukturalizácie na obdobie rokov 1996 – 1997, a to vo výške 2,624 miliardy ESP (čiže 15 770 557,62 eur). Táto suma bola pri závierke započítaná v sekcii „prevádzka" štátneho účtu na základe dvoch rozhodnutí správneho orgánu — druhej zmluvnej strany z 26. októbra 1998 a z 25. februára 1999.

II — *Sťažnosti žalobcu a návrh príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978*

27 Žalobca je námorná spoločnosť zriadená podľa španielskeho práva, ktorá prevádzkuje námorné linky medzi jednotlivými ostrovmi Kanárskeho súostrovia ako konkurent Trasmediterráney. Táto spoločnosť podala Komisii viacero sťažností týkajúcich sa zmluvy z roku 1978. Na základe týchto sťažností Komisia začala konanie o preskúmaní tejto zmluvy.

28 V rámci tohto konania zaslala Komisia 3. decembra 1997 španielskym orgánom list. V ňom vysvetlila, že platby na vyrovnanie ročného schodku v prevádzke na ťarchu všeobecného štátneho rozpočtu by mohli predstavovať štátnu pomoc. Upresnila, že podmienky, za ktorých sa náhrada poskytnutá z dôvodu schodku v prevádzke, priamo spojeného s výkonom záväzkov verejnej služby, môže vyhnúť kvalifikovaniu ako štátna pomoc, sa v tomto prípade nezdajú byť splnené.

29 Komisia ďalej tvrdila, že na takúto pomoc sa navyše nevzťahujú výnimky uvedené v článku 92 ods. 2 a 3 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 87 ods. 2 a 3 ES).

30 Napokon Komisia uviedla, že „výnimka stanovená v článku 90 ods. 2 Zmluvy ES (teraz článok 86 ods. 2 ES) sa neuplatní, keďže predmetné služby nemajú povahu služieb všeobecného hospodárskeho záujmu z dôvodu, že existujú iné spoločnosti, ktoré konkurujú Trasmediterránee buď na niektorých, alebo na všetkých spojeniach". Dodala, že „uplatnenie pravidiel štátnej pomoci právne ani fakticky nezmarí prevádzkovanie predmetných služieb, ak sa v súlade s pravidlami štátnej pomoci vyžaduje verejné obstarávanie".

31 Na základe uvedených skutočností Komisia v rámci uplatnenia článku 93 ods. 1 Zmluvy ES (teraz článok 88 ods. 1 ES) vyzvala španielske orgány, aby prijali príslušné opatrenia na prispôsobenie režimu zmluvy z roku 1978 právnej úprave Spoločenstva, a najmä pravidlám týkajúcim sa zmlúv o verejných službách (ďalej len „návrh príslušných opatrení").

32 V odpovedi na návrh príslušných opatrení španielske orgány zaslali 21. januára 1998 Komisii list, v ktorom v zásade uvádzali, že uzavreli s Trasmediterráneou novú zmluvu na základe verejného obstarávania podľa kráľovského dekrétu č. 1466/1997 (ďalej len „zmluva z roku 1998"). Takisto upresnili, že zmluvu z roku 1998, ako aj vysvetlenia poskytnuté Komisii v súvislosti s kráľovským dekrétom č. 1466/1997, je potrebné považovať za príslušné opatrenia.

33 Zmluva z roku 1998 sa nevzťahuje na námorné spojenia medzi jednotlivými ostrovmi Kanárskeho súostrovia, ktoré sú vo výlučnej príslušnosti orgánov autonómnej oblasti Kanárske ostrovy.

III — *Dočasný režim medziostrovných spojení v rámci Kanárskeho súostrovia*

34 Listom z 18. decembra 1997 Trasmediterránea požiadala vládu Kanárskych ostrovov, či by mohla počínajúc prvým kvartálom 1998 poskytovať medziostrovné služby, ktoré podľa zmluvy z roku 1978 zabezpečovala až do 31. decembra 1997.

35 Rozhodnutím z toho istého dňa príslušné orgány Kanárskych ostrovov udelili Trasmediterránee dočasné povolenie na poskytovanie služieb, ktoré zabezpečovala medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia v zmysle zmluvy z roku 1978. Toto rozhodnutie upresňovalo, že prípadný schodok vyplývajúci z poskytovania týchto služieb môže byť pokrytý, ak budú vláde Kanárskych ostrovov na tento účel prevedené potrebné prostriedky zo všeobecného štátneho rozpočtu. Toto dočasné povolenie bolo následne obnovené rozhodnutiami z 30. marca, 11. júna a 9. októbra 1998. Tieto štyri povolenia vytvárajú systém, v rámci ktorého Trasmediterránea poskytovala služby, ktoré viedli k dotáciám na rok 1998 (ďalej len „dočasný režim"). V rozhodnutí z 9. októbra 1998 sa uvádzalo, že povolenie poskytovať dané služby sa udeľuje až do konečného rozhodnutia o pridelení liniek podľa postupu stanoveného dekrétom č. 113/1998.

36 V odpovedi na jednu z otázok Súdu prvého stupňa vedľajší účastník konania uviedol, že služby poskytované Trasmediterráneou v rámci dočasného režimu boli podobné službám, na ktoré sa vzťahuje dekrét č. 113/1998. Toto tvrdenie žalobca v podstate nepoprel.

37 Ako protihodnotu za poskytovanie služieb námornej kabotáže medzi jednotlivými ostrovmi súostrovia v roku 1998 žiadala Trasmediterránea od orgánov Kanárskych ostrovov finančnú náhradu vo výške 2 538,9 milióna ESP (čiže 15 259 096,32 eur).

38 Príslušné orgány Kanárskych ostrovov túto žiadosť zamietli rozhodnutím z 29. marca 1999. Trasmediterránea proti nemu podala správne odvolanie. Následne príslušné orgány Kanárskych ostrovov vymenovali znalca na vypracovanie posudku, na základe ktorého potom uznali nárok Trasmediterráney na náhradu sumy 1,650 miliardy ESP (čiže 9 916 699,72 eur) ako finančnú náhradu schodku spôsobeného prevádzkovaním niektorých liniek námornej dopravy medzi ostrovmi súostrovia v roku 1998 (ďalej len „dotácia na rok 1998").

39 Na základe dekrétu č. 113/1998 príslušné orgány Kanárskych ostrovov 17. augusta 1998 vyzvali prípadných záujemcov na predloženie žiadostí o vydanie povolenia na prevádzkovanie piatich pravidelných liniek ostrovnej kabotáže vymedzených v uvedenom dekréte. V stanovenej lehote nebola predložená žiadna takáto žiadosť. Vzhľadom na to orgány Kanárskych ostrovov uverejnili v súlade s dekrétom č. 113/1998 oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania týkajúce sa týchto námorných liniek. Pred 19. septembrom 2002 nebolo rozhodnuté o uzavretí žiadnej zmluvy o žiadnej z týchto liniek v zmysle uvedeného dekrétu.

Napadnuté rozhodnutie

40 Žalobca podal Komisii viacero sťažností, ktoré sa týkali predovšetkým dotácie na rok 1997, dotácie na vysporiadanie a dotácie na rok 1998. V týchto sťažnostiach žalobca predovšetkým tvrdil, že dotácia na rok 1997 a dotácia na vysporiadanie predstavujú novú pomoc.

41 V nadväznosti na tieto sťažnosti Komisia prijala 25. júla 2001 rozhodnutie o dotácii na rok 1997, dotácii na vysporiadanie, ako aj dotácii na rok 1998 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie").

42 Pokiaľ ide o dotáciu na rok 1997 a dotáciu na vysporiadanie, Komisia ich považuje za štátnu pomoc, keďže sú však založené na zmluve uzavretej a schválenej španielskymi orgánmi pred nadobudnutím platnosti Zmluvy ES v Španielsku, ide o existujúcu pomoc v zmysle článku 88 ES a článku 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 659/1999.

43 Pokiaľ ide konkrétne o tú časť dotácie na vysporiadanie, ktorá pokrýva náklady na reštrukturalizáciu personálu, v napadnutom rozhodnutí sa uvádza, že opatrenia týkajúce sa ukončenia činnosti, „vyplývajú z uplatnenia [základnej zásady] č. 25 predmetnej zmluvy, ktorá ustanovuje: a) že výdavky vyplývajúce zo zachovania práv pracovníkov sa účtujú ako náklady na prevádzku na ťarchu štátneho rozpočtu a b) opatrenia na zníženie počtu personálu podniku". V zmysle tohto rozhodnutia „opatrenia uvedené v písm. b), ktoré sú takisto uvedené v [základnej zásade] č. 28, vyplývajú z realizácie dvoch plánov znižovania personálu, prvého na obdobie rokov 1990 — 1994 a druhého na obdobie rokov 1995 — 1997".

44 Pokiaľ ide o dotáciu na rok 1998, v napadnutom rozhodnutí sa uvádza, že ide o novú pomoc v zmysle článku 1 nariadenia č. 659/1999, ktorá mala byť oznámená v súlade s článkom 88 ods. 3 ES. Je v ňom upresnené, že na túto pomoc sa nevzťahuje žiadna z výnimiek stanovených v článku 87 ods. 2 a 3 ES. V rozhodnutí sa ďalej uvádza, že je potrebné preskúmať, či sa na túto pomoc môže vzťahovať výnimka stanovená v článku 86 ods. 2 ES.

45 Pokiaľ ide o skutočnosť uvedenú ako poslednú, v napadnutom rozhodnutí sa upresňuje, že „s cieľom overiť existenciu a rozsah záväzkov verejnej služby zverených Trasmediterránee v roku 1998 a to, či bolo potrebné ju odškodniť za náklady, ktoré jej vznikli plnením záväzkov, musí Komisia preskúmať, či aj iní prevádzkovatelia ponúkajú podobné služby, ako tie, ktoré poskytuje Trasmediterránea, a či spĺňajú podmienky stanovené dekrétom č. 113/1998". V napadnutom rozhodnutí sa ďalej

uvádza, že žiaden iný prevádzkovateľ nespĺňal všetky podmienky stanovené dekrétom č. 113/1998 a že iba Trasmediterránea spĺňala podmienky ním stanovené, pokiaľ ide o linky č. 1, č. 3 a č. 4, ako aj podmienky stanovené pre linku č. 2, s výnimkou spojenia s prístavom Playa Santiago.

46 Pokiaľ ide o výpočet výšky dotácie na rok 1998, v napadnutom rozhodnutí sa uvádza:

„Zvolená metóda spočívala vo vyhodnotení nákladov, ktoré by musel bežný prevádzkovateľ vynaložiť na splnenie záväzkov verejnej služby uložených orgánmi Kanárskych ostrovov na predmetných linkách. Referenčné údaje o rôznych položkách poskytli prevádzkovatelia námornej dopravy pôsobiaci na trhu, najmä súkromní prevádzkovatelia a... Instituto Canario de Estadísticas (štatistický ústav Kanárskych ostrovov)."

47 V napadnutom rozhodnutí sa ešte upresňuje, že „vyrovnávacia náhrada uhradená spoločnosti Trasmediterránea je o čosi nižšia ako odhad dodatočných nákladov spojených s poskytovaním verejnej služby, ktorý bol vypočítaný výlučne na základe nákladov služieb poskytovaných Trasmediterráneou na splnenie podmienok stanovených v dekréte č. 113/1998, pričom z tejto celkovej sumy nákladov boli odrátané príjmy z prevádzkovania týchto služieb".

48 Podľa napadnutého rozhodnutia sa teda na dotáciu na rok 1998 vzťahuje výnimka stanovená v článku 86 ods. 2 ES.

49 Dňa 27. septembra 2001 organizačné útvary Komisie zaslali elektronickú správu žalobcovmu právnemu poradcovi. V tejto správe sa uvádzalo:

„V zmysle telefonického dohovoru pripájame kópiu listu adresovaného 25. júla 2001 španielskym orgánom, ktorý sa týka rozhodnutia Trasmediterráney a z ktorého boli vypustené dôverné údaje. Toto rozhodnutie bude v blízkej budúcnosti uverejnené v úradnom vestníku. Tento e-mail v žiadnom prípade Komisiu formálne nezaväzuje."

50 Dňa 20. apríla 2002 Komisia uverejnila v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* oznámenie, v ktorom zhrnula základné údaje týkajúce sa prípadu, a informovala tretie strany, že nevznáša námietku proti dotáciám poskytnutým Trasmediterránee (Ú. v. ES C 96, s. 4). V tomto oznámení sa uvádza, že „znenie rozhodnutia v pôvodnom jazyku alebo jazykoch, s vypustenými dôvernými údajmi, je sprístupnené na internetovej stránke [generálneho sekretariátu Komisie, ktorého elektronická adresa je:] http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids".

Konanie

51 Žalobca podal túto žalobu do kancelárie Súdu prvého stupňa 29. januára 2002.

52 Podaním do kancelárie Súdu prvého stupňa 29. mája 2002 Španielske kráľovstvo podalo návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu Komisie. Uznesením z 27. septembra 2002 predseda druhej rozšírenej komory Súdu prvého

stupňa vyhovel tomuto návrhu. Vedľajší účastník konania predložil svoje vyjadrenie a ostatní účastníci konania k nemu predložili svoje pripomienky v stanovených lehotách.

53 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa rozhodol o otvorení ústnej časti konania po prijatí opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, ktoré spočívali v položení série otázok účastníkom konania. Vedľajší účastník konania, ktorý bol vyzvaný odpovedať na tieto otázky písomne a pred pojednávaním, tak urobil listom z 5. júla 2004.

54 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na písomné a ústne otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté na pojednávaní 13. júla 2004.

55 Na pojednávaní žalobca požiadal o možnosť predložiť kópiu rozsudku Tribunal superior de justicia de Canarias (Španielsko) č. 551/2003 z 24. októbra 2003, ktorým sa čiastočne zrušuje dekrét č. 113/1998. Po vypočutí pripomienok žalovanej a vedľajšieho účastníka k predloženiu tohto dokumentu, ktorého kópiu obdržali, bol uvedený dokument pripojený k spisu.

56 Vedľajší účastník konania požiadal o možnosť predložiť kópiu odvolania podaného proti rozsudku Tribunal superior de justicia de Canarias z 24. októbra 2003. Rozhodnutím z 1. decembra 2004 Súd prvého stupňa súhlasil s tým, aby bola kópia tohto dokumentu pripojená k spisu a oznámená žalovanej a žalobcovi. Vedľajší účastník konania uvedený dokument nepredložil v určenej lehote.

57 Ústna časť konania sa skončila 25. februára 2005.

Návrhy účastníkov konania

58 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— určil, že žaloba je prípustná,

— v rámci nariadenia vykonania dokazovania nariadil Komisii, Španielskemu kráľovstvu a Trasmediterránee, aby navrhli určité dôkazy,

— zrušil napadnuté rozhodnutie,

— zaviazal Komisiu nahradiť trovy konania.

59 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol návrhy žalobcu týkajúce sa návrhov dôkazov,

— určil, že žaloba je neprípustná, alebo, subsidiárne, aby ju zamietol ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

60 Španielske kráľovstvo — vedľajší účastník konania na podporu Komisie — navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol návrhy žalobcu týkajúce sa návrhov dôkazov,

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

O prípustnosti

I — *Tvrdenia účastníkov konania*

61 Komisia popiera prípustnosť žaloby, nevzniesla však samostatnú námietku neprípustnosti. Na podporu svojho tvrdenia spočiatku uvádzala dve prekážky konania: prvá vyplývala zo zmeškania lehoty na podanie žaloby a druhá z neexistencie aktu, ktorý by bol napadnuteľný žalobou. V odpovedi na otázku Súdu prvého stupňa Komisia na pojednávaní výslovne uviedla, že ďalej trvá na prvej prekážke konania, ale druhú prekážku konania už neuplatňuje.

62 Pokiaľ ide o údajné zmeškanie lehoty na podanie žaloby, Komisia tvrdí, že keďže bolo znenie napadnutého rozhodnutia priamo oznámené žalobcovi, lehota na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu začala plynúť odo dňa tohto oznámenia, t. j. od dátumu, keď sa žalobca dozvedel o obsahu uvedeného rozhodnutia.

63 V predmetnom prípade bol žalobca informovaný o znení napadnutého rozhodnutia elektronickou poštou, ktorú mu zaslali organizačné útvary Komisie 27. septembra 2001, čiže viac ako štyri mesiace pred podaním tejto žaloby. Za takých okolností je lehota na podanie žaloby zmeškaná.

64 Vo svojej duplike však Komisia pripustila, že oznámenie napadnutého rozhodnutia mohlo vzhľadom na svoju formu vyvolať u žalobcu určitý zmätok, pokiaľ ide o jeho účinky. Na pojednávaní Komisia pripustila, že znenie elektronickej pošty z 27. septembra 2001 mohlo viesť k ospravedlniteľnému omylu žalobcu, pokiaľ ide o lehotu na podanie žaloby.

65 Žalobca popiera zmeškanie lehoty na podanie žaloby.

66 V tejto súvislosti predovšetkým tvrdí, že so samotného znenia článku 230 ES vyplýva, že dátum, kedy sa žalobca o opatrení dozvedel, sa ako východiskový bod pre počítanie lehoty na podanie žaloby uplatní len subsidiárne vo vzťahu k dátumu uverejnenia alebo oznámenia aktu (rozsudok Súdneho dvora z 10. marca 1998, Nemecko/Rada, C-122/95, Zb. s. I-973, bod 35).

67 Dodáva, že keďže sa v súlade s ustálenou praxou rozhodnutia Komisie, akým je aj napadnuté rozhodnutie, uverejňujú, mohol oprávnene počítať s tým, že k uverejneniu dôjde a teda sa aj domnievať, že lehota na podanie žaloby začne plynúť až odo dňa uverejnenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. januára 1999, BAI/Komisia, T-14/96, Zb. s. II-139, bod 35 a nasl.). To platí o to viac, že v elektronickej pošte z 27. septembra 2001 bolo jednak uvedené, že rozhodnutie bude čoskoro uverejnené v úradnom vestníku a jednak že uvedená elektronická pošta v žiadnom prípade formálne nezaväzuje Komisiu.

68 Podľa jeho názoru by jedine formálne oznámenie Komisie mohlo byť určujúce pre stanovenie východiskového bodu na počítanie lehoty na podanie žaloby. V predmetnom prípade však formálna stránka oznámenia vykazuje nesporne vady vzhľadom na to, že oznámenie bolo adresované osobe, ktorá nemala nijaké právo zastupovať žalobcu, Komisia zdôraznila neformálny charakter oznámenia a keďže žalobca nebol adresátom napadnutého rozhodnutia, nemohlo mu byť rozhodnutie formálne oznámené.

69 Toto oznámenie ďalej závažným spôsobom porušuje kódex dobrého správania pracovníkov Európskej komisie vo vzťahu k verejnosti, ktorý tvorí prílohu Rokovacieho poriadku Komisie (Ú. v. L 308, 2000, s. 26, 32; Mim. vyd. 01/003, s. 213), podľa ktorého sa v oznamovaných rozhodnutiach jasne uvádza, či je možné sa proti nim odvolať a ak áno, akým spôsobom. V predmetnom prípade táto požiadavka nebola splnená.

70 Žalobca ďalej uvádza, že podľa pevne zakotvených zásad správneho práva členských štátov nemajú neúplné oznámenia alebo oznámenia, ktoré nespĺňajú základné formálne požiadavky, medzi ktoré patrí informovanie o dostupných opravných prostriedkoch, žiadny účinok, medziiným ani účinok začatia plynutia lehoty na

podanie odvolania. Tieto zásady sú zakotvené najmä v článku 58 ods. 2 španielskeho zákona o právnom režime a všeobecnom správnom konaní.

71 Napokon žalobca tvrdí, že svoju žalobu zostavil na základe informácií o napadnutom rozhodnutí, ktoré sa mu podarilo získať na internetovej stránke Komisie.

II — *Posúdenie Súdom prvého stupňa*

72 Podľa článku 230 piateho odseku ES sa žaloba o neplatnosť musí podať v lehote dvoch mesiacov. Táto lehota začína v konkrétnom prípade plynúť odo dňa uverejnenia aktu, jeho oznámenia žalobcovi alebo, ak nebolo oznámené, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

73 Zo samotného znenia toho ustanovenia vyplýva, že deň, keď sa žalobca dozvedel o akte, má ako východiskový bod pre začatie plynutia lehoty na podanie žaloby subsidiárny charakter vo vzťahu k uverejneniu a oznámeniu aktu (pozri rozsudok Nemecko/Rada, už citovaný v bode 66 vyššie, bod 35, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. novembra 2003, Regione Siciliana/Komisia, T-190/00, Zb. s. II-5015, bod 30 a tam citovanú judikatúru). Z judikatúry takisto vyplýva, že v prípade, ak nedošlo k uverejneniu ani k oznámeniu, má ten, kto vie o existencii aktu, ktorý sa ho týka, požiadať o jeho úplné znenie v primeranej lehote, ale že za takýchto okolností lehota na podanie žaloby začína plynúť až od chvíle, keď sa dotknutá tretia strana dozvie presný obsah daného aktu a dôvody jeho prijatia, aby mohla využiť svoje právo odvolať sa (rozsudky Súdneho dvora zo 6. júla 1988, Dillinger Hüttenwerke/Komisia, 236/86, Zb. s. 3761, bod 14, a z 19. februára 1998, Komisia/Rada, C-309/95, Zb. s. I-655, bod 18).

74 V zmysle toho istého ustanovenia je oznámenie úkon, ktorým autor individuálneho právneho aktu oznámi tento akt jeho adresátom a umožní im tak, aby sa s ním oboznámili (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 21. februára 1973, Europemballage a Continental Can/Komisia, 6/72, Zb. s. 215, bod 10, a rozsudok Súd prvého stupňa zo 14. mája 1998, Finnboard/Komisia, T-338/94, Zb. s. II-1617, bod 70). Tento výklad vyplýva aj z článku 254 ods. 3 ES, podľa ktorého sa rozhodnutia oznamujú tomu, komu sú určené, a účinnosť nadobúdajú týmto oznámením.

75 V predmetnom prípade bolo napadnuté rozhodnutie určené len Španielskemu kráľovstvu, ktorému bolo oznámené listom podpredsedu Komisie z 25. júla 2001.

76 Keďže napadnuté rozhodnutie nebolo určené žalobcovi, kritérium oznámenia sa naňho nevzťahuje (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Rada, už citovaný v bode 73 vyššie, bod 17). Každopádne, aj za predpokladu, že by rozhodnutie mohlo byť oznámené osobe, ktorej nie je určené v zmysle článku 254 ods. 3 ES, je nutné konštatovať, že rozhodnutie napadnuté v predmetnom konaní nebolo žalobcovi oznámené. V tomto ohľade treba na úvod zdôrazniť, že tým, že vo svojej elektronickej správe z 27. septembra 2001 Komisia výslovne uviedla, že ju táto správa za žiadnych okolností formálne nezaväzuje, *de facto* odmietla poskytnúť žalobcovi istotu, že pripojený dokument zodpovedá rozhodnutiu oznámenému španielskym orgánom. Táto elektronická správa teda neumožnila žalobcovi oboznámiť sa s presným obsahom napadnutého rozhodnutia a s jeho dôvodmi tak, aby mohol využiť svoje právo odvolať sa. Nemožno ju teda považovať za oznámenie žalobcovi v zmysle článku 230 piateho odseku ES (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 5. marca 1980, Könecke/Komisia, 76/79, Zb. s. 665, bod 7). Ďalej treba poukázať na to, že predmetná elektronická správa, ku ktorej bola pripojená kópia listu určeného španielskym orgánom z 25. júla 2001, z ktorej bol vypustený podpis, dátum a dôverné údaje, nebola určená samotnému žalobcovi, ale jeho advokátovi.

77 Pokiaľ ide o opatrenia, ktoré sa podľa ustálenej praxe dotknutého orgánu uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*, hoci toto uverejnenie nie je podmienkou ich účinnosti, Súdny dvor a Súd prvého stupňa pripustili, že namiesto kritéria dátumu, keď sa žalobca o opatrení dozvedel, sa na plynutie lehoty na podanie žaloby použije dátum uverejnenia (pozri, pokiaľ ide o akty Rady o uzavretí medzinárodných dohôd zaväzujúcich Spoločenstvo, rozsudok Nemecko/Rada, už citovaný v bode 66 vyššie, bod 39, a pokiaľ ide o rozhodnutia Komisie o skončení preskúmavania pomoci podľa článku 88 ods. 2 ES, rozsudok BAI/Komisia, už citovaný v bode 67 vyššie, bod 36). Za takýchto okolností môžu dotknuté tretie osoby oprávnene počítať s tým, že daný akt bude uverejnený.

78 Podľa článku 26 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 sa rozhodnutia, v ktorých Komisia po predbežnom preskúmaní konštatuje, že oznámené opatrenie, pokiaľ spadá do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES, nevyvoláva žiadne pochybnosti o svojej zlučiteľnosti so spoločným trhom, sú predmetom súhrnného oznámenia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a uvádza sa v nich možnosť získať kópiu rozhodnutia v pôvodnej jazykovej verzii alebo verziách. V takomto oznámení, ktorého cieľom je stručne informovať zainteresované tretie strany o základných prvkoch rozhodnutia, sa v podstate uvádza dotknutý členský štát, číslo pomoci, jej názov, cieľ, právny základ, výška a intenzita, rozpočet, ktorý je pre ňu určený, a jej trvanie.

79 Podľa ustálenej praxe Komisie, ktorá sa rozvinula po máji 1999 v nadväznosti na nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 659/1999, sa súhrnné oznámenie spomínané v predchádzajúcom bode odosiela na internetovú stránku Generálneho sekretariátu Komisie spolu so zmienkou o tom, že úplné znenie predmetného rozhodnutia bez dôverných údajov je tam k dispozícii v pôvodnej jazykovej verzii alebo verziách.

80 Skutočnosť, že Komisia poskytne tretím osobám plný prístup k zneniu rozhodnutia nachádzajúceho sa na internetovej stránke v spojení s uverejnením súhrnného oznámenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*, ktoré umožňuje zainteresovaným stranám identifikovať predmetné rozhodnutie a upozorňuje na možnosť prístupu cez internet, sa musí pokladať za uverejnenie v zmysle článku 230 piateho odseku ES.

81 Za týchto okolností nemá takmer žiadny význam, či žalobca napadnuté rozhodnutie od 27. septembra 2001, t. j. odo dňa odoslania uvedenej elektronickej pošty, dostatočne poznal. Táto otázka nie je relevantná pre určenie východiskového bodu pre počítanie lehoty na podanie žaloby, keďže v predmetnom prípade sa neuplatní kritérium nadobudnutia vedomosti o napadnutom akte, ako je uvedené subsidiárne v článku 230 piatom odseku ES. Žalobca mohol skutočne na základe postupu opísaného v predchádzajúcom bode oprávnene počítať s jeho uverejnením v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

82 V predmetnom prípade ďalej zo spisu vyplýva, že Komisia 20. apríla 2002 uverejnila v *Úradnom vestníku Európskej únie* súhrnné oznámenie týkajúce sa napadnutého rozhodnutia, v ktorom bol uvedený dátum prijatia uvedeného rozhodnutia, dotknutý členský štát, číslo pomoci, jej názov, cieľ, právny základ, rozpočet, ktorý je pre ňu určený, a jej trvanie. V tomto oznámení sa tiež uvádzalo, že úplné znenie napadnutého rozhodnutia v pôvodnej jazykovej verzii alebo verziách, s vypustenými dôvernými údajmi, je sprístupnené na internetovej stránke Komisie a na tento účel v ňom bola uvedená elektronická adresa umožňujúca prístup k tomuto textu. Navyše skutočnosť, že znenie napadnutého rozhodnutia sa nachádzalo na uvedenej internetovej stránke, nie je medzi stranami sporná.

83 Keďže žaloba bola podaná 29. januára 2002, t. j. ešte pred samotným uverejnením napadnutého rozhodnutia, lehota nebola zmeškaná.

84 Na dôvažok je možné doplniť, že v danom prípade by sa lehota na podanie žaloby nemohla považovať za zmeškanú ani v prípade uplatnenia subsidiárneho kritéria dátumu, keď sa žalobca o akte dozvedel.

85 V skutočnosti je nesporné, že hoci napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za platne oznámené žalobcovi oznámením z 27. septembra 2001 (pozri bod 76 vyššie), žalobca bol o jeho existencii každopádne k tomuto dátumu informovaný. Mal preto v súlade s judikatúrou už citovanou v bode 73 požiadať o jej úplné znenie v primeranej lehote, ktorá začala plynúť 27. septembra 2001.

86 Za daných okolností a s osobitným ohľadom na skutočnosť, že v elektronickej správe z 27. septembra 2001 sa výslovne uvádzalo, že napadnuté rozhodnutie bude čoskoro uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, treba mať za to, že primeraná lehota na vyžiadanie oznámenia úplného znenia napadnutého rozhodnutia nemôže byť kratšia ako lehota, ktorú potrebovala Komisia na uverejnenie oznámenia o danom rozhodnutí. Je nesporné, že oznámenie bolo uverejnené 20. apríla 2002, t. j. až po podaní tejto žaloby. Lehota na podanie žaloby teda nebola zmeškaná.

87 Vo svetle predchádzajúcich úvah je potrebné zamietnuť prekážku konania vyplývajúcu zo zmeškania lehoty na podanie žaloby a určiť, že žaloba je prípustná.

O veci samej

88 Žalobca tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je protiprávne, pokiaľ ide tak o dotáciu na rok 1997 a dotáciu na vysporiadanie, ako aj o dotáciu na rok 1998.

89 Komisia, podporovaná Španielskym kráľovstvom, tvrdí, že obidva tieto aspekty napadnutého rozhodnutia sú v súlade s právom.

I — *Dotácia na rok 1997 a dotácia na vysporiadanie*

90 Pokiaľ ide o dotáciu na rok 1997 a dotáciu na vysporiadanie, žalobca uvádza dva žalobné dôvody. Prvý vyplýva z porušenia povinnosti odôvodniť akt. Druhý vyplýva z nesprávneho posúdenia Komisie.

91 Komisia, podporovaná Španielskym kráľovstvom, popiera opodstatnenosť týchto žalobných dôvodov.

A — *O žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodniť akt*

1. Tvrdenia účastníkov konania

92 Žalobca tvrdí, že napriek skutočnosti, že jeho sťažnosti sa týkali výslovne výdavkov na reštrukturalizáciu personálu vedených v rozpočte na rok 1997, napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne osobitné odôvodnenie k tomuto bodu. Dodáva, že napadnuté rozhodnutie vôbec neupresňuje výšku dotácie na rok 1997 a obmedzuje sa na údaj o tom, že úhrady majú vzťah k pohľadávkam a záväzkom súvisiacim so

zmluvou. Toto súhrnné odôvodnenie neumožňuje spoznať dôvody, pre ktoré Komisia usúdila, že náklady na reštrukturalizáciu personálu boli započítané správne, čo je samo osebe dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

93 Žalobca dodáva, že iba samotný odkaz na dve klauzuly zmluvy z roku 1978 nemôže pri absencii aspoň minimálnych právnych a vecných dôvodov oprávňujúcich ich použitie, predstavovať primerané odôvodnenie. Konkrétne tvrdí, že základná zásada č. 28 súťažných podkladov sa týka investičných plánov schválených španielskou vládou, ktoré sa nespomínajú v napadnutom rozhodnutí a ktoré Komisia vo svojich písomnostiach nerozoberá.

94 Komisia tvrdí, že zmluvná základňa platieb, ktoré súvisia s nákladmi na reštrukturalizáciu personálu, je rovnaká, pokiaľ ide o platby vykonané v rámci dotácie na rok 1997 a platby v rámci dotácie na vysporiadanie, a preto sa odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzťahuje rovnako na obidve dotácie. Toto odôvodnenie navyše v dostatočnej miere vysvetľuje dôvody, pre ktoré sa Komisia domnievala, že tieto platby vyplývajú zo zmluvy z roku 1978.

2. Posúdenie Súdom prvého stupňa

95 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry musí byť odôvodnenie, ktoré vyžaduje článok 253 ES, prispôsobené povahe predmetného aktu a musí jasným a jednoznačným spôsobom odhaľovať, ako uvažoval orgán — autor aktu, aby dotknuté osoby poznali dôvody prijatia opatrenia a príslušný súdny orgán mohol vykonať kontrolu. Požiadavka odôvodnenia sa musí posudzovať v závislosti od okolností prípadu, najmä od obsahu aktu, povahy uvádzaných dôvodov a záujmu, ktorý môžu mať adresáti alebo iné, priamo a osobne dotknuté osoby na získaní týchto vysvetlení. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné

právne a skutkové okolnosti, keďže otázku, či odôvodnenie nejakého aktu spĺňa požiadavky článku 253 ES, je nutné posudzovať nielen vo vzťahu k jeho zneniu, ale aj vo vzťahu k jeho kontextu a všetkým právnym pravidlám, ktoré upravujú danú problematiku (pozri rozsudok Súdneho dvora z 22. marca 2001, Francúzsko/Komisia, C-17/99, Zb. s. I-2481, body 35 a 36, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. januára 2004, Thermenhotel Stoiser Franz a i./Komisia, T-158/99, Zb. s. II-1, bod 94 a tam citovanú judikatúru).

96 V tomto prípade treba na úvod konštatovať, že v napadnutom rozhodnutí sa uvádza, že dotácia na rok 1997 a dotácia na vysporiadanie sa viažu na plnenie zmluvy z roku 1978.

97 Ďalej treba zdôrazniť, že napadnuté rozhodnutie bolo prijaté v kontexte, ktorý žalobca dobre pozná. Zo spisu skutočne vyplýva, že žalobca mal už pred prijatím napadnutého rozhodnutia k dispozícii správu Tribunal de Cuentas (španielsky účtovný dvor) o ekonomických dopadoch skončenia platnosti zmluvy z roku 1978 (ďalej len „správa Tribunal de Cuentas"), ktorá schvaľuje všetky dotácie poskytnuté Trasmediterránee v rámci vysporiadania vzťahov z tejto zmluvy. Táto správa sa zaoberá predovšetkým započítaním výdavkov na reštrukturalizáciu personálu na ťarchu štátneho účtu do položky vysporiadania vzťahov zo zmluvy a do položky rozpočtového roku 1997. Ďalej presne uvádza výšku výdavkov na reštrukturalizáciu započítaných do oboch položiek štátneho účtu.

98 Ďalej, pokiaľ ide o náhradu výdavkov na reštrukturalizáciu personálu v rámci dotácie na vysporiadanie, v napadnutom rozhodnutí sa jasne uvádza, že táto náhrada vyplýva zo základných zásad č. 25 a č. 28 súťažných podkladov. Samozrejme, toto odôvodnenie sa netýka špecificky dotácie na rok 1997. Kontext, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie prijaté, však skutočne žalobcovi umožnil pochopiť, že toto odôvodnenie sa vzťahuje na všetky náhrady výdavkov na reštrukturalizáciu personálu, či už boli započítane na ťarchu štátneho účtu do položky rozpočtového

roku 1997 alebo do položky vysporiadania vzťahov zo zmluvy z roku 1978. Žalobca nemôže namietať, že nepochopil, že sa odôvodnenie vzťahuje na všetky náklady na reštrukturalizáciu, keďže vo svojich písomnostiach namieta, že odkaz na základné zásady č. 25 a č. 28 súťažných podkladov predstavuje primerané odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v otázke, či náhrady výdavkov na reštrukturalizáciu personálu vyplývajú zo zmluvy z roku 1978.

99 Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti je potrebné mať za to, že hoci napadnuté rozhodnutie nebolo vypracované so všetkou želateľnou presnosťou, pokiaľ ide o výdavky na reštrukturalizáciu, táto okolnosť nezabránila ani žalobcovi, ani Súdu prvého stupňa, aby pochopili uvažovanie Komisie a usúdili, že je opodstatnené.

100 Žalobný dôvod založený na nedostatočnom odôvodnení aktu je preto potrebné zamietnuť ako nedôvodný.

B — *O žalobnom dôvode založenom na nesprávnom posúdení pri aplikácii článku 88 ES*

1. Tvrdenia účastníkov konania

101 Žalobca v podstate tvrdí, že Komisia vec nesprávne posúdila, keď za zdroj dotácie na rok 1997 a dotácie na vysporiadanie považovala zmluvu z roku 1978. Preto keď Komisia vyhodnotila tieto dotácie ako existujúcu pomoc, porušila tým článok 88 ES. Tento žalobný dôvod sa skladá z dvoch častí, pričom prvá sa týka výdavkov na

reštrukturalizáciu personálu, zatiaľ čo druhá súvisí so započítaním výdavkov vynaložených spoločnosťou Trasmediterránea a pokrytých dotáciou na vysporiadanie.

a) O prvej časti žalobného dôvodu

102 Žalobca po prvé namieta, že výdavky na reštrukturalizáciu personálu nevyplývajú zo zmluvy z roku 1978.

103 V tejto súvislosti predovšetkým tvrdí, že základná zásada č. 25 súťažných podkladov, spomínaná v napadnutom rozhodnutí, sa týka iba bežných výdavkov, a nie mimoriadnych, ako sú tie, ktoré boli vynaložené na reštrukturalizáciu personálu. Navyše, v protiklade s tým, čo tvrdí Komisia vo svojich písomných vyjadreniach, zo znenia základnej zásady č. 25 A písm. b) bodu 7 súťažných podkladov, ktorá sa týka technickej reštrukturalizácie, nevyplýva, že Trasmediterránea má právo preniesť mimoriadne výdavky na reštrukturalizáciu personálu a započítať ich na ťarchu štátneho účtu. Toto ustanovenie sa iba usiluje povzbudiť Trasmediterráneu, aby zabezpečila riadny výkon správy a zvýšila produktivitu. Podľa tohto stimulačného mechanizmu sa odmena spoločnosti Trasmediterránea na rozpočtový rok zvýši, keď sa zníži príspevok štátu určený na pokrytie schodku v prevádzke za daný rozpočtový rok. Za týchto okolností by nebolo ani oprávnené, ani v súlade so zmluvou, vyžadovať od štátu na základe predmetného ustanovenia náhradu mimoriadnych výdavkov vynaložených na reštrukturalizáciu podniku.

104 Na podporu svojho tvrdenia, že mimoriadne výdavky sú vylúčené z pôsobnosti základnej zásady č. 25 súťažných podkladov, žalobca žiada predloženie správ IGAE o štátnych účtoch na rozpočtové roky 1990 až 1997.

105 Ďalej tvrdí, že základná zásada č. 28 súťažných podkladov, ktorá sa spomína aj v napadnutom rozhodnutí, neodôvodňuje náhradu výdavkov na reštrukturalizáciu personálu prostredníctvom dotácie na vysporiadanie, keďže toto ustanovenie sa týka iba štvorročných plánov, ktoré sa predkladajú na schválenie španielskej vláde. Podľa žalobcu výdavky na reštrukturalizáciu kompenzované dotáciou na vysporiadanie v protiklade s tým, čo sa uvádza v napadnutom rozhodnutí, nevyplývajú z plánov reštrukturalizácie na roky 1990 – 1994 a 1995 – 1997, ale z plánu reštrukturalizácie na roky 1996 – 1997, ktorý nie je štvorročným plánom. Navyše, aj keby sa tento plán v skutočnosti vzťahoval na obdobie rokov 1996 – 1999, ako tvrdí španielska vláda, išlo by o plán, ktorého účinky siahajú do času, keď už bola zmluva z roku 1978 vypovedaná, a do rozpočtových rokov, v ktorých už nebola účinná. Navyše, tento plán bol schválený príslušným orgánom — druhou zmluvnou stranou až v roku 1999.

106 Na podporu svojich tvrdení žalobca žiada Súd prvého stupňa, aby španielskym ústredným orgánom nariadil predloženie celého spisu, ktorý sa týka plánov reštrukturalizácie na obdobie rokov 1995 – 1997.

107 Žalobca po druhé tvrdí, že náhrada výdavkov na reštrukturalizáciu personálu prostredníctvom dotácie na vysporiadanie a dotácie na rok 1997 vyplýva z autonómnych rozhodnutí správneho orgánu — druhej zmluvnej strany.

108 Pokiaľ ide o dotáciu na vysporiadanie, započítanie výdavkov na reštrukturalizáciu na ťarchu štátneho účtu vyplýva z rozhodnutí správneho orgánu — druhej zmluvnej strany z 26. októbra 1998 a 25. februára 1999, ktorými bola zmenená zmluva z roku 1978. Žalobca v podstate dodáva, že v protiklade s tvrdeniami Španielskeho kráľovstva tieto dve rozhodnutia nie sú iba jednostranným výkladom zmluvy z roku 1978, ktorý umožňuje španielske správne právo, ale je potrebné považovať ich za naozajstné úpravy zmluvy z roku 1978, keďže prinášajú istú nerovnováhu do pôvodne plánovaných plnení, ako na to poukázal Tribunal de Cuentas.

109 Pokiaľ ide o dotáciu na rok 1997, náhrada výdavkov na reštrukturalizáciu vyplýva z rozhodnutia správneho orgánu — druhej zmluvnej strany z októbra 1995, ktorým sa schvaľuje plán reštrukturalizácie personálu na obdobie rokov 1995 – 1997.

110 Aj za predpokladu, že by toto rozhodnutie bolo iba povoleným jednostranným výkladom zmluvy z roku 1978, poskytnutie dotácie na rok 1997 nebolo v súlade s týmto výkladom zmluvy z roku 1978. Rozhodnutie z októbra 1995 v skutočnosti vyžadovalo, aby štát znížil každoročne poskytované prostriedky prostredníctvom zníženia iných výdavkov, čím by kompenzoval zvýšenie výdavkov na personál — k tomu však v danom prípade nedošlo.

111 S cieľom dokázať túto skutočnosť žalobca žiada Súd prvého stupňa, aby nariadil predloženie správ IGAE, ktoré sa týkajú štátneho účtu na rozpočtové roky 1990 až 1997.

112 Komisia tvrdí, že náhrada výdavkov na reštrukturalizáciu personálu v rámci dotácie na vysporiadanie a dotácie na rok 1997 vyplýva zo zmluvy z roku 1978.

113 V tejto súvislosti po prvé tvrdí, že podľa základnej zásady č. 25 A písm. b) bodov 1, 5 a 7 a základnej zásady č. 28 súťažných podkladov môžu byť náklady na reštrukturalizáciu personálu Trasmediterráney financované príspevkami z verejných prostriedkov v rámci zmluvy z roku 1978.

114 Podľa Komisie žalobca tieto základné zásady vykladá zbytočne zužujúco napriek ich zjavnému doslovnému významu. Tento výklad spočíva v podstate na pochybnostiach, ktoré sformuloval IGAE v rámci vnútorného správneho konania, ktoré predchádzalo úhrade uvedených dotácií.

115 Komisia dodáva, že externý kontrolný orgán, ktorým je Tribunal de Cuentas, dospel k záveru, že financovanie výdavkov na reštrukturalizáciu personálu z verejných prostriedkov je úplne v súlade s ustanoveniami zmluvy z roku 1978 a že toto financovanie umožnilo celkovú úsporu verejných prostriedkov vo výške 12,255 miliardy ESP za obdobie rokov 1990 – 1997.

116 Samozrejme, názor Tribunal de Cuentas nie je rozhodujúci. V každom prípade však potvrdzuje logickosť výkladu zmluvy z roku 1978, ktorý podporuje Komisia. Navyše, nikto netvrdil, že by sa pred vnútroštátnymi súdmi začalo konanie, v ktorom sa namieta nesúlad predmetných platieb so zmluvou z roku 1978.

117 Komisia po druhé tvrdí, že je ťažko mysliteľné, aby v prípade absencie iného právneho titulu stačilo rozhodnutie správneho orgánu — druhej zmluvnej strany na vykonanie úhrady predmetných čiastok. Rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva žalobca, nezmenili zmluvu z roku 1978, ale boli iba kladnou odpoveďou španielskej administratívy na otázku, či má Trasmediterránea v zmysle zmluvy z roku 1978 nárok na uvedené platby.

118 Z toho Komisia vyvodila záver, že vo svetle textu zmluvy a jej uplatňovania, ako aj z postoja španielskej administratívy a Tribunal de Cuentas — ako bol prezentovaný v jeho správe — verejné prostriedky určené na opatrenia na reštrukturalizáciu personálu vyplývajú zo zmluvy z roku 1978, a predstavujú teda existujúcu pomoc.

119 Španielske kráľovstvo tvrdí, že zmluva z roku 1978 neobsahovala žiaden taxatívny a presný výpočet položiek, ktoré môžu byť uvedené ako náklady a príjmy časti „prevádzka" štátneho účtu. Dodáva, že zmluva z roku 1978 je zmluvou správneho práva, a preto právomoc rozhodnúť o výdavkoch, ktoré musia byť uvedené v štátnom

účte, prislúcha správnemu orgánu — druhej zmluvnej strane v rámci jeho právomoci vykladať zmluvy, ktorá je zakotvená vo vnútroštátnych predpisoch o verejnom obstarávaní. Údajné povolenia zo strany správneho orgánu — druhej zmluvnej strany, na základe ktorých sa žalobca snaží odôvodniť kvalifikovanie dotácie na rok 1997 a dotácie na vysporiadanie ako novej pomoci, sú v skutočnosti len prejavom výkonu právomoci vykladať zmluvu z roku 1978, ktoré má ako orgán zodpovedný za jej uzavretie.

b) O druhej časti žalobného dôvodu

120 Žalobca v podstate tvrdí, že pri správnej aplikácii zmluvy z roku 1978 mali španielske orgány nahradiť sumu záväzkov započítateľných v každom rozpočtovom roku rozpočtovým prebytkom za daný rok tak, aby schválili dotáciu z titulu vysporiadania len na záväzky započítané na deficitné rozpočtové roky alebo pri ktorých zaznamenaný prebytok neumožňoval nahradiť príslušné záväzky. Dodáva, že keďže španielske orgány nepostupovali týmto spôsobom, nemohla sa Komisia domnievať, že dotácia vyplýva zo zmluvy z roku 1978, a teda ani že je existujúcou pomocou.

121 Na podporu svojich tvrdení žalobca predovšetkým uvádza, že ak neexistujú osobitné ustanovenia o vysporiadaní vzťahov zo zmluvy z roku 1978, musí sa toto vysporiadanie vykonať na základe predpisov týkajúcich sa štátneho účtu, ktoré podľa neho vyžadujú, aby každý záväzok, pri ktorom vzniká právo na náhradu v rámci dotácie na vysporiadanie, bol započítaný v rozpočtovom roku, v ktorom vznikol.

122 Žalobca ďalej uvádza, že zo základnej zásady č. 25 súťažných podkladov vyplýva, že Trasmediterránea má iba právo na ekonomickú náhradu schodku, ktorý prípadne vznikne na konci rozpočtového roka v časti „prevádzka" a časti „investície" štátneho

účtu. Podľa neho bol v časti „prevádzka" štátneho účtu prebytok za rozpočtové roky 1991 až 1995 a bolo by tomu tak aj v rozpočtovom roku 1997, ak by v ňom neboli neoprávnene započítané náklady na reštrukturalizáciu personálu.

123 Žalobca naproti tomu tvrdí, že zo základnej zásady č. 25 súťažných podkladov vyplýva, že vyrovnanie sa má vykonať medzi prebytkom časti „prevádzka" a prípadným schodkom časti „investície". Podľa neho zo znenia základnej zásady č. 25 A písm. a) bodu 3 a základnej zásady č. 25 B písm. a) bodu 1 súťažných podkladov vyplýva, že verejná dotácia schválená na každý rok sa zaznamenáva ako vstup na vyrovnanie každej časti osobitne. Oddelenie týchto dvoch častí presne zodpovedá myšlienke zabezpečiť, aby Trasmediterránea získala dotáciu v rovnakej výške, ako sú jej finančné náklady zaznamenané v časti „investície" bez ohľadu na výšku jej príjmov. Tieto náklady sa zohľadňujú iba na účely prípadného vyrovnania časti „prevádzka", v ktorej sú zaznamenané ostatné bežné výdavky Trasmediterránea.

124 Podľa žalobcu nemožno vyhlásenia Španielskeho kráľovstva o vyrovnaní medzi danými dvoma časťami podporiť žiadnym dôkazom, ktorý by nespochybniteľne preukázal, akým spôsobom sa aplikovala zmluva z roku 1978 pri prípadnom vykonaní vyrovnania medzi danými dvoma časťami. Odkaz na tabuľku, ktorá sa nachádza v správe Tribunal de Cuentas, nemožno pokladať za predloženie takéhoto dôkazu, keďže nie je vylúčené, že táto tabuľka je chybná.

125 Žalobca ďalej popiera, že by základná zásada č. 26 súťažných podkladov umožňovala vyrovnanie prípadných prebytkov z prevádzky v jednom rozpočtovom roku so schodkami iných rozpočtových rokov, čo by spôsobilo zníženie prostriedkov poskytnutých štátom. Podľa neho schodok alebo prebytok uvádzaný v základnej zásade č. 26 vyplýva výlučne z vyrovnania prostriedkov, ktoré poskytol štát vo forme preddavkov na základe rozpočtových odhadov, a príspevkov, ktoré boli skutočne dlžné po účtovnej závierke štátneho účtu.

126 Žalobca s cieľom zistiť, či sa medzi prebytkom v prevádzke a schodkom v investíciách vykonávalo vyrovnanie, a zároveň vyložiť základnú zásadu č. 26 súťažných podkladov, žiada Súd prvého stupňa, aby nariadil predloženie správ IGAE, ktoré sa týkajú štátneho účtu na rozpočtové roky 1990 až 1997.

127 Žalobca takisto žiada Súd prvého stupňa, aby španielskym orgánom nariadil predloženie celého spisu týkajúceho sa vysporiadania vzťahov zo zmluvy z roku 1978, aby sa oboznámil s rokovaniami, ktoré sa uskutočnili medzi Trasmediterráneou a Španielskym štátom počas vysporiadavania zmluvy, ako aj s právnymi a skutkovými okolnosťami, na základe ktorých španielsky štát napokon zriadil účet na vysporiadanie.

128 Komisia, ktorú podporuje Španielske kráľovstvo, v podstate tvrdí, že žalobca sa dopúšťa skutkového omylu, keď sa domnieva, že prebytky v prevádzke vytvorené Trasmediterráneou počas niektorých rozpočtových rokov slúžili skôr na zvýšenie jej majetku, než na vyrovnanie iných príspevkov z verejných prostriedkov.

129 Isté je, že v časti štátneho účtu „prevádzka" bol počas niektorých rozpočtových rokov vykázaný prebytok. Časť „investície" štátneho účtu však vykazovala schodok v každom rozpočtovom roku. Zo správy Tribunal de Cuentas ďalej vyplýva, že uvedené prebytky v prevádzke boli systematicky poukazované na vyrovnanie schodkov časti „investície" s cieľom znížiť každoročný príspevok z verejných prostriedkov. Keďže prebytok v prevádzke nebol nikdy vyšší ako schodok v investíciách, nebol na štátnom účte zaznamenaný prebytok v žiadnom rozpočtovom roku. V tejto súvislosti Španielske kráľovstvo v podstate upresňuje, že počas 20 rokov platnosti zmluvy z roku 1978 vykazoval štátny účet po vyrovnaní častí „prevádzka" a „investície", ktoré treba chápať ako dve časti toho istého účtu, vždy schodok.

130 Za týchto okolností nie je potrebné diskutovať o výklade základnej zásady č. 26 súťažných podkladov, ktorá v každom prípade ustanovuje vyrovnanie medzi rozpočtovými rokmi.

131 Je teda zrejmé, že započítanie alebo nezapočítanie záväzkov, ktoré sa majú vysporiadať v konkrétnom rozpočtovom roku, je úplne irelevantné, pretože aj keby sa takéto každoročné započítavanie uskutočňovalo, vôbec by neovplyvnilo celkový objem verejných prostriedkov, ktoré Trasmediterránea získala za zmluvu z roku 1978 ako celok.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

a) O prvej časti žalobného dôvodu

132 V prvom rade je potrebné pripomenúť, že podľa napadnutého rozhodnutia spočíva zmluvná povaha náhrady výdavkov na reštrukturalizáciu personálu Trasmediterráney na dvoch základných zásadách súťažných podkladov, a síce na zásade č. 25 a zásade č. 28.

133 Podľa žalobcu nemôže zmluvná povaha náhrady výdavkov na reštrukturalizáciu personálu vyplývať zo základnej zásady č. 25 A písm. b) bodu 7, ktorá hovorí o stimuloch na zlepšenie produktivity Trasmediterráney. Toto tvrdenie neobstojí, keďže napadnuté rozhodnutie sa týka základnej zásady č. 25 ako celku, a neuvádza výslovne to ustanovenie zásady, ktoré hovorí o stimuloch pre produktivitu. Aj keby sa pripustilo, ako tvrdí žalobca, že špecifické ustanovenie bodu 7 základnej zásady č. 25 A písm. b) súťažných podkladov nezakladá zmluvnú povahu náhrady výdavkov

na reštrukturalizáciu personálu, nevyplýva z toho, že sa Komisia pri posudzovaní zmluvy z roku 1978 vec nesprávne posúdila, keď sa domnievala, že základná zásada č. 25, pri ktorej treba pripomenúť, že ustanovuje účtovný mechanizmus štátneho účtu, poskytuje zmluvný základ pre predmetnú náhradu výdavkov na reštrukturalizáciu.

134 Žalobca tiež tvrdí, že základná zásada č. 25 súťažných podkladov sa ako celok nevzťahuje na mimoriadne výdavky a že výdavky týkajúce sa reštrukturalizácie personálu sú takýmito výdavkami. V tejto súvislosti stačí poukázať na to, že žalobca neuvádza žiadnu skutočnosť na podporu svojho tvrdenia, podľa ktorého uvedená základná zásada č. 25 rozlišuje medzi prípustnými bežnými výdavkami na jednej strane a mimoriadnymi výdavkami, ktoré sú vylúčené z jej pôsobnosti, na strane druhej. Žalobca navyše neuvádza ani najmenší dôvod, prečo by sa výdavky na reštrukturalizáciu personálu mali považovať za mimoriadne výdavky. Za týchto okolností nie je potrebné nariadiť predloženie dôkazov, aby sa potvrdilo údajné rozlíšenie a dôsledky, ktoré by z neho vyplývali pre prípustnosť náhrady výdavkov na reštrukturalizáciu personálu.

135 Z uvedených skutočností vyplýva, že žalobca nepredložil dostatočné dôkazy, ktoré by potvrdili, že Komisia vec nesprávne posúdila, keď uznala, že náhrada výdavkov na reštrukturalizáciu personálu, ktoré boli zohľadnené pri stanovení výšky dotácie na rok 1997 a dotácie na vysporiadanie, vyplýva zo zmluvy z roku 1978 v zmysle základnej zásady č. 25. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že posúdenie Komisiou je v súlade s posúdením Tribunal de Cuentas — vnútroštátnym orgánom vonkajšej finančnej kontroly — ktoré figuruje v správe toho orgánu o vysporiadaní zmluvy z roku 1978, ktorej platnosť nebola spochybnená pred príslušnými španielskymi orgánmi. Za týchto okolností treba základnú zásadu č. 25 na účely tohto konania pokladať za platný zmluvný základ náhrady výdavkov na reštrukturalizáciu.

136 Nie je teda potrebné skúmať, či bolo chybou domnievať sa, že zmluvná povaha náhrady výdavkov na reštrukturalizáciu personálu vyplýva aj zo základnej zásady č. 28 súťažných podkladov. Tiež nie je potrebné skúmať, či táto náhrada vyplýva z autonómnych rozhodnutí španielskych orgánov. Takisto nie je potrebné, aby Súd prvého stupňa rozhodol o návrhoch na predloženie dôkazov s cieľom preukázať isté skutočností týkajúce sa základnej zásady č. 28 a autonómnych povolení španielskych orgánov, ktoré by aj tak nemohli zmeniť záver vyvodený v predchádzajúcom bode.

137 Prvú časť žalobného dôvodu je preto potrebné zamietnuť ako nedôvodnú.

b) O druhej časti žalobného dôvodu

138 V rámci druhej časti žalobného dôvodu žalobca Komisii v podstate vytýka, že vec nesprávne posúdila, keď uznala, že dotácia na vysporiadanie ako celok vyplýva zo zmluvy z roku 1978. Podľa žalobcu zmluva z roku 1978 ukladá, aby sa výdavky na vysporiadanie započítavali v rozpočtových rokoch, ku ktorým sa viažu, a aby sa vykonalo vyrovnanie týchto výdavkov s prípadnými prebytkami z týchto rozpočtových rokov. Dotácia na vysporiadanie preto mohla pokryť výdavky na vysporiadanie len do tej miery, pokiaľ bol v rozpočtových rokoch, ku ktorým sa viažu, vykázaný dostatočný prebytok na vykonanie takéhoto vyrovnania.

139 Aj za predpokladu, že by zmluva z roku 1978 ukladala započítanie výdavkov na vysporiadanie v rozpočtových rokoch, ku ktorým sa tieto výdavky viažu, a vyrovnanie týchto výdavkov s prípadnými prebytkami týchto rozpočtových rokov, nevyplýva z toho, že sa Komisia vec nesprávne posúdila, keď sa domnievala, že celá suma dotácie na vysporiadanie vyplýva zo zmluvy z roku 1978.

140 V skutočnosti zo spisu vyplýva, že časť „investície" štátneho účtu vykazovala schodok počas celého trvania zmluvy z roku 1978 a to isté platilo pre časť „prevádzka" štátneho účtu s výnimkou rozpočtových rokov 1987, 1988 a 1991 až 1995. Z toho vyplýva, že s výnimkou uvedených rozpočtových období nevykazoval štátny účet nikdy prebytok.

141 Pokiaľ ide o rozpočtové roky 1987, 1988 a 1991 až 1995, je nesporné, že časť „investície" vykazovala vyšší schodok, než bol prebytok časti „prevádzka", takže ani štátny účet na konci vyrovnania týchto dvoch častí nevykazoval za tieto rozpočtové obdobia prebytok.

142 Žalobca samozrejme popiera, že by vyrovnanie týchto dvoch častí bolo v súlade so základnou zásadou č. 25 súťažných podkladov. No ním navrhovaný výklad tejto zásady nemá oporu ani v znení tohto ustanovenia, ani v spôsobe, akým bolo toto ustanovenie aplikované v rámci zmluvy z roku 1978. Skutočnosť, že základná zásada č. 25 súťažných podkladov stanovuje možnosť príspevkov z verejných prostriedkov na vyváženie každej z týchto dvoch častí štátneho účtu, v skutočnosti v protiklade s tvrdeniami žalobcu vôbec nevylučuje, aby bola suma týchto príspevkov vypočítaná po prevedení prípadného prebytku jednej časti na vyrovnanie schodku druhej časti. V tejto súvislosti, ako správne zdôrazňuje Komisia, zo správy Tribunal de Cuentas vyplýva, že prebytky v prevádzke sa systematicky prevádzali na vyrovnanie schodkov časti „investície" s cieľom znížiť každoročný príspevok z verejných prostriedkov.

143 Hoci žalobca tvrdí, že správa Tribunal de Cuentas môže obsahovať chybu, pokiaľ ide o vyrovnávanie častí štátneho účtu, je nutné konštatovať, že neuvádza žiadnu skutočnosť, ktorá by umožnila pochybovať o pravdivosti údajov obsiahnutých v tejto správe, ktorú on sám predložil v rámci toho konania. Za týchto okolností nie je potrebné vyhovieť návrhu žalobcu, aby Súd prvého stupňa nariadil predloženie správ

IGAE o kontrole za rozpočtové roky 1990 až 1997 s cieľom zistiť, či sa medzi danými dvoma časťami štátneho účtu vykonávalo vyrovnanie (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora zo 7. júla 1982, Klöckner-Werke/Komisia, 119/81, Zb. s. 2627, bod 8).

144 Keďže sa nepotvrdilo, že by štátny účet vykazoval čo i len menší prebytok, ktorý by mohol byť prevedený na vyrovnanie výdavkov na vysporiadanie, treba vychádzať z toho, že Komisia sa nedopustila omylu, keď pripustila, že dotácia na vysporiadanie pokrývala všetky výdavky na vysporiadanie bez toho, aby boli tieto výdavky započítané v rozpočtových obdobiach, na ktoré sa viažu. Druhú časť tohto žalobného dôvodu preto treba tiež zamietnuť.

145 Napokon, pokiaľ ide o návrh žalobcu, aby Súd prvého stupňa nariadil španielskym orgánom predloženie celého spisu týkajúceho sa vysporiadania zmluvy z roku 1978 s cieľom zistiť, či španielske orgány rokovali s Trasmediterráneou, postačí poukázať na to, že žalobca nevysvetlil, ako by takéto rokovania alebo okolnosti zriadenia účtu na vysporiadanie umožnili preukázať, že sa Komisia vec nesprávne posúdila, keď uznala, že dotácia na rok 1997 a dotácia na vysporiadanie vyplývali zo zmluvy z roku 1978. Za týchto okolností nie je možné vyhovieť návrhu žalobcu na nariadenie predloženia dôkazov.

146 Vzhľadom na všetky predchádzajúce skutočnosti je potrebné zamietnuť druhý žalobný dôvod týkajúci sa nezákonnosti napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o dotáciu na rok 1997 a dotáciu na vysporiadanie.

II — *O dotácii na rok 1998*

147 Žalobca tiež namieta protiprávnosť napadnutého rozhodnutia v tom, že povoľuje uhradiť dotáciu na rok 1998 ako novú pomoc zlučiteľnú so spoločným trhom. V tejto súvislosti tvrdí, že napadnuté rozhodnutie porušuje články 88 ES a 86 ods. 2 ES a povinnosť odôvodniť akty orgánov.

148 Komisia, podporovaná Španielskym kráľovstvom, popiera dôvodnosť týchto žalobných dôvodov.

A — *O žalobnom dôvode založenom na porušení článku 88 ES*

1. Tvrdenia účastníkov konania

149 Žalobca v podstate tvrdí, že napadnuté rozhodnutie porušuje článok 88 ES v tom, že Komisia v ňom neuznala účinky príslušných opatrení navrhnutých vo vzťahu zmluve z roku 1978, keď dotáciu na rok 1998 vyhodnotila ako novú pomoc a skúmala jej zlučiteľnosť vo svetle článkov 86 ES a 87 ES.

150 V tejto súvislosti po prvé tvrdí, že z článku 19 nariadenia č. 659/1999 a z judikatúry vyplýva, že ak členský štát akceptuje opatrenia navrhnuté Komisiou, musí ich na základe tejto akceptácie vykonať (rozsudky Súdneho dvora z 24. marca 1993, CIRFS a i./Komisia, C-313/90, Zb. s. I-1125, a z 15. októbra 1996, IJssel-Vliet Combinatie,

C-311/94, Zb. s. I-5023, bod 35 a nasl.). Záväznú povahu navrhnutých a akceptovaných príslušných opatrení je možné uplatniť aj proti Komisii, ktorá následne nemôže neuznať ich obsah a účinky.

151 Žalobca ďalej tvrdí, že Španielske kráľovstvo akceptovalo návrh Komisie na príslušné opatrenia týkajúci sa zmluvy z roku 1978. Navrhnuté a akceptované príslušné opatrenia podľa neho vyzývali španielske orgány, aby vypovedali zmluvu z roku 1978 s účinnosťou od 31. decembra 1997 a vyhlásili verejné obstarávanie na uzavretie novej zmluvy o verejných službách. Na potvrdenie tejto skutočnosti žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa nariadil Komisii predložiť spis, ktorý sa týka návrhu príslušných opatrení.

152 Podľa žalobcu španielske orgány neprijali príslušné opatrenia, pokiaľ ide o námorné linky medzi jednotlivými ostrovmi Kanárskeho súostrovia, a počínajúc 1. januárom 1998 Trasmediterránea pokračovala v prevádzkovaní týchto spojení a poberala dotáciu za rovnakých podkladov, aké boli v zmluve z roku 1978, ktorá teoreticky stratila účinnosť, pričom zadanie tejto služby, a teda aj určenie nákladov záväzkov vo verejnom záujme, sa nevykonalo na základe verejného obstarávania. Akceptované príslušné opatrenia teda neboli rešpektované.

153 Navyše, žiadna nová skutočnosť neumožňovala Komisii spochybniť posúdenie obsiahnuté v návrhu príslušných opatrení, podľa ktorého služby ponúkané Trasmediterráneou nepredstavujú služby všeobecného hospodárskeho záujmu, keďže v poskytovaní týchto služieb existovala hospodárska súťaž.

154 Po prvé, skutočnosť, že služby, na ktoré sa vzťahovala dotácia na rok 1998, sa týkali iba spojení medzi ostrovmi súostrovia, zatiaľ čo návrh príslušných opatrení sa týkal všetkých spojení zahrnutých v zmluve z roku 1978, nespôsobuje na účely preskúmania dotácie na rok 1998 irelevantnosť posúdenia vykonaného v rámci návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978.

155 V skutočnosti sa podľa žalobcu návrh príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978 týkal výslovne námorných spojení Kanárskych ostrovov. V tejto súvislosti žalobca tvrdí, že z úvah uvedených v úvode návrhu príslušných opatrení vyplýva, že tieto opatrenia boli prijaté v nadväznosti na sťažnosti, ktoré sa týkali práve nesúťažného správania Trasmediterráney pri prevádzkovaní spojení Kanárskych ostrovov. Navyše v týchto príslušných opatreniach sa Komisia mlčky zamerala na spojenia Kanárskych ostrovov. To vyplýva zo skutočnosti, že Komisia vyjadrila kritické pripomienky k obchodnej pružnosti zakotvenej v zmluve z roku 1978, t. j. práve k pružnosti, ktorá bola predmetom sťažnosti žalobcu vo vzťahu k linke Tenerife — Agaete — Gran Canaria. Vyplýva to tiež z toho, že v návrhu príslušných opatrení Komisia uviedla, že má vážne pochybnosti o potrebe uložiť záväzky verejnej služby na niektoré z predmetných námorných spojení, keďže tieto spojenia mohli byť alebo aj boli primerane zabezpečené súkromnými podnikmi, ktoré ich prevádzkovali na komerčnej báze.

156 Žalobca navrhuje, aby na účely zistenia, či Komisia venovala osobitnú pozornosť situácii na trhu Kanárskych ostrovov, Súd prvého stupňa nariadil Komisii predloženie spisu o návrhu príslušných opatrení.

157 Po druhé, údajne dočasný charakter režimu, ktorý bol dôvodom vyplatenia dotácie na rok 1998, tiež nepostačuje na odôvodnenie opätovného preskúmania kritérií, ktoré Komisia uplatnila v rámci návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978. Režim, ktorý bol dôvodom dotácie na rok 1998, totiž v skutočnosti nebol dočasný, keďže rozhodnutie z 9. októbra 1998 umožňovalo Trasmediterránee poskytovať služby na sporných linkách bez časového obmedzenia. Okrem toho, ako

Komisia zdôraznila v rámci skúmania zmluvy z roku 1998 [rozhodnutie Komisie 2001/156/ES z 19. júla 2000 o štátnej pomoci, ktorú Španielsko poskytlo sektoru námornej dopravy (nová zmluva o verejných námorných službách) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 57, s. 32)], orgány Kanárskych ostrovov mali dosť času nato, aby ustanovili právny režim, ktorý by bol v súlade s právom Spoločenstva a/alebo neohrozil kontinuitu verejnej služby. Za žiadnych okolností však neexistovalo riziko prerušenia služieb spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia, keďže tieto spojenia boli dostatočne zabezpečené nielen Trasmediterráneou, ale aj konkurenčnými námornými spoločnosťami.

158 Aby sa preukázalo, že povolenia vytvárajúce dočasný režim nemali dočasný charakter, žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa nariadil španielskym orgánom predloženie spisu, ktorý viedla Consejería de Turismo y transportes autonómnej oblasti Kanárske ostrovy na základe sťažnosti Trasmediterráney vo veci úhrady súm, ktoré jej boli údajne dlhované z titulu pokrytia schodku v prevádzke verejných služieb kabotážnych spojení medzi ostrovmi v rozpočtových rokoch 1998, 1999 a 2000, a tiež celého spisu týkajúceho sa verejného obstarávania spojení verejnej služby na Kanárskych ostrovoch po nadobudnutí účinnosti dekrétu č. 133/1998, ako aj celého spisu o príprave prijatia dekrétu č. 133/1998, najmä štúdií, správ a ekonomických údajov, na základe ktorých bola vypracovaná príloha, ktorá vymedzuje záväzky verejnej služby.

159 Komisia, podporovaná Španielskym kráľovstvom, predovšetkým tvrdí, že návrh príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978, ktorý Španielske kráľovstvo akceptovalo, nemá pre dočasný režim právne záväzné účinky.

160 V tejto súvislosti Komisia tvrdí, že španielske orgány vypovedaním zmluvy z roku 1978 „vyčerpali priame právne účinky" návrhu príslušných opatrení. Podľa nej sa od tejto chvíle nové opatrenia prijaté rôznymi španielskymi orgánmi, t. j. jednak

dočasný režim v pôsobnosti orgánov Kanárskych ostrovov, jednak zmluva z roku 1998 v pôsobnosti ústredných orgánov, museli skúmať ako nová pomoc. Podľa Komisie predstavoval dočasný režim vzhľadom na zmenu doby platnosti, napriek svojej obsahovej zhode so zmluvou z roku 1978, novú pomoc. Komisia dodáva, že ak by považovala zmluvu z roku 1978 a dočasný režim za úplne zhodné, musel by byť dočasný režim vyhodnotený ako existujúca pomoc, čo by spôsobilo nemožnosť vrátenia pomoci, ktorá bola poskytnutá na základe tohto režimu. Takýto prístup by okrem toho, že by bol v predmetnom prípade zjavne nevhodný, priniesol výsledky, ktoré by boli pravdepodobne v rozpore s tým, o čo sa usiluje žalobca.

161 Komisia po druhé tvrdí, že analýza zmluvy z roku 1978, obsiahnutá v návrhu príslušných opatrení, sa nedá priamo aplikovať na situáciu na súostroví v roku 1998, keďže sa týkala námorných spojení na celom španielskom území, a nielen osobitnej situácie ostrovnej kabotáže na Kanárskych ostrovoch. Skutočnosť, že tomuto návrhu opatrení predchádzali sťažnosti žalobcu, tento záver nijak neovplyvní, pretože, aj keď sa žalobca upriamil len na situáciu na Kanárskych ostrovoch, Komisia preskúmala daný problém v celom rozsahu.

162 Komisia dodáva, že situáciu na Kanárskych ostrovoch musela skúmať vo svetle platných právnych predpisov, medzi ktorými na jednej strane figuruje článok 6 ods. 2 nariadenia č. 3577/92, v zmysle ktorého sa kabotáž na Kanárskych ostrovoch nemusela liberalizovať až do 1. januára 1999 a na strane druhej usmernenia Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave, ktoré nestanovovali povinnosť použiť verejné obstarávanie na uzavretie zmlúv o verejných službách.

163 Komisia z toho vyvodzuje záver, že analýzu zlučiteľnosti dočasného režimu, odlišnú od analýzy vykonanej v rámci návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978, vykonala úplne oprávnene. Žalobný dôvod založený na údajnom

porušení článku 88 ES z dôvodu nerešpektovania akceptovaných príslušných opatrení teda nie je opodstatnený.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

164 Ako dobromyseľne uvádza žalobca, z článku 19 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 vyplýva, že ak členský štát v rámci skúmania existujúcich schém pomoci akceptuje návrh príslušných opatrení, ktorý mu je určený, je na základe tejto akceptácie povinný tieto opatrenia vykonať.

165 V danom prípade a v protiklade s tvrdením žalobcu Komisia nespochybňuje, že španielske orgány akceptovali návrh príslušných opatrení. Túto skutočnosť je teda potrebné považovať za preukázanú bez potreby vyhovieť návrhu žalobcu, aby Súd prvého stupňa nariadil Komisii predložiť spis týkajúci sa návrhu príslušných opatrení.

166 Ďalej je potrebné zdôrazniť, ako správne uvádzajú Komisia a Španielske kráľovstvo, že právne záväzné účinky akceptovaných príslušných opatrení, ktoré sa týkali zmeny zmluvy z roku 1978, zanikli v rovnakom čase ako zmluva z roku 1978.

167 Nemožno napokon zabúdať, že je nesporné, že dotácia na rok 1998 predstavuje novú pomoc v zmysle článku 1 písm. c) nariadenia č. 659/1999, čo hypoteticky vylučuje, že bola poskytnutá na základe zmluvy z roku 1978.

168 Za týchto okolností nemôžu akceptované príslušné opatrenia predstavovať rámec pre posúdenie zlučiteľnosti dotácie na rok 1998 so spoločným trhom. Táto zlučiteľnosť musí byť posúdená priamo vo vzťahu k pravidlám Zmluvy ES.

169 V každom prípade je však potrebné preskúmať, či sa posúdenia Komisie obsiahnuté v návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978 osobitne zamerali na ostrovnú kabotáž Kanárskych ostrovov, ako tvrdí žalobca, takže Komisia nemohla dospieť k odlišnému záveru o zlučiteľnosti dotácie na rok 1998 ako k tomu, ktorý ju priviedol k návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978 bez toho, aby takúto zmenu v posúdení odôvodnila.

170 V tejto súvislosti je v prvom rade potrebné pripomenúť, že dočasný režim sa týka výlučne poskytovania služieb námorných spojení medzi ostrovmi súostrovia, zatiaľ čo zmluva z roku 1978 mala upravovať poskytovanie služieb námorných spojení nielen medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia, ale aj medzi rôznymi miestami polostrova na jednej strane a Baleárskymi ostrovmi, severnou Afrikou a Kanárskymi ostrovmi na strane druhej.

171 Ďalej je potrebné zdôrazniť, že žalobca nepreukázal, že by sa posúdenia figurujúce v návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978 týkali námorných spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia.

172 Po prvé, skutočnosť, že návrh príslušných opatrení nadväzoval na sťažnosti týkajúce sa konania Trasmediterráney, obmedzujúceho hospodársku súťaž pri prevádzkovaní námorných spojení Kanárskych ostrovov, nepreukazuje, že by sa návrh príslušných opatrení nevyhnutne týkal špecifickej situácie ostrovnej kabotáže Kanárskych

ostrovov. Keďže sa návrh príslušných opatrení týkal zmluvy z roku 1978 ako celku, treba vychádzať z toho, že aj posúdenie Komisie sa týkalo zmluvy z roku 1978 ako celku, a nielen situácie na spojeniach Kanárskych ostrovov.

173 Po druhé, nič nenasvedčuje tomu, že by sa Komisia zamerala na spojenia Kanárskych ostrovov, keď v návrhu príslušných opatrení vyjadrila vážne pochybnosti o potrebe uloženia záväzkov verejnej služby na niektorých spojeniach z dôvodu, že tieto spojenia sú alebo môžu byť primerane zabezpečované súkromnými podnikmi, ktoré ich prevádzkujú na komerčnej báze. Presnejšie povedané, žalobca neuvádza žiadnu okolnosť, ktorá by mu umožnila domnievať sa, že spojeniami, na ktorých podľa návrhu príslušných opatrení existuje primeraná hospodárska súťaž, sú nutne spojenia Kanárskych ostrovov.

174 Po tretie, ani posúdenie Komisie, podľa ktorého zmluva z roku 1978 poskytovala Trasmediterránee obchodnú pružnosť, nie veľmi zlučiteľnú s poslaním verejnej služby, tiež neznamená, že návrh príslušných opatrení sa osobitne týkal situácie medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia.

175 Naopak, skutočnosť, že návrh príslušných opatrení vyzýval španielske orgány, aby prispôsobili zmluvu z roku 1978 právnej úprave Spoločenstva, a najmä právnym predpisom, ktoré sa týkajú zmlúv o verejnej službe, naznačuje, že tento návrh príslušných opatrení sa netýkal spojení Kanárskych ostrovov, ktoré zabezpečovala Trasmediterránea v zmysle zmluvy z roku 1978. Podľa článku 6 ods. 2 nariadenia č. 3577/92 sa totiž nevyžadovala liberalizácia kabotáže Kanárskych ostrovov pred 1. januárom 1999. Za týchto okolností nemalo zmysel, aby Komisia navrhla španielskym orgánom zmeniť režim poskytovania služieb námorných spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia.

176 Nie je preto preukázané, že sa kritické posúdenie Komisie obsiahnuté v návrhu príslušných opatrení špecificky týka námorných spojení Kanárskych ostrovov.

177 Keďže žalobca neuviedol dôveryhodné tvrdenia na podporu svojej tézy, nie je potrebné nariadiť Komisii predloženie celého spisu týkajúceho sa návrhu príslušných opatrení s cieľom zistiť, či Komisia venovala osobitnú pozornosť trhu Kanárskych ostrovov. Navyše, keďže záver vyvodený v predchádzajúcom bode vôbec nezávisí od otázky, či dočasný režim vytvorený rozhodnutím z 18. decembra 1997 je alebo nie je prechodný, rovnako nie je potrebné nariadiť predloženie dôkazov, ktoré by údajne mohli preukázať, že dočasný režim nemal prechodný charakter.

178 Vychádzajúc z uvedených skutočností je potrebné zamietnuť žalobný dôvod založený na porušení článku 88 ods. 1 ES, ku ktorému malo dôjsť nerešpektovaním účinkov príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978 zo strany Komisie, ako nedôvodný.

B — *O žalobnom dôvode založenom na porušení článku 86 ods. 2 ES a porušení povinnosti odôvodniť akt*

179 Tento žalobný dôvod delí žalobca na 5 častí. Prvá vychádza z neexistencie aktu verejnej moci, ktorý by Trasmediterráneu poveril správou služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Druhá vyplýva z nedostatku špecifikácie predmetu záväzkov verejnej služby, ktoré boli údajne uložené Trasmediterránee. V tretej časti žalobného dôvodu žalobca popiera potrebu ustanoviť službu poskytovanú Trasmediterráneou

na Kanárskom súostroví v roku 1998 ako službu všeobecného hospodárskeho záujmu. V štvrtej časti žalobného dôvodu žalobca namieta, že údajné poslanie verejnej služby nebolo Trasmediterránee zverené vo verejnom obstarávaní a že v tejto veci chýba odôvodnenie. Piata časť vyplýva z neprimeranosti dotácie na rok 1998 a z nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v tejto veci.

1. O prvej časti žalobného dôvodu založenej na neexistencii aktu verejnej moci

a) Tvrdenia účastníkov konania

180 Žalobca tvrdí, že v zmysle judikatúry možno za podnik poverený poskytovaním služby všeobecného hospodárskeho záujmu podľa článku 86 ods. 2 ES považovať podnik, ktorému bolo poskytovanie tejto služby zverené aktom orgánu verejnej moci (rozsudok Súdneho dvora z 23. októbra 1997, Komisia/Francúzsko, C-159/94, Zb. s. I-5815, bod 65).

181 V danom prípade však žiaden akt orgánu verejnej moci Trasmediterráneu nezaväzoval poskytovať služby, na ktoré získala dotáciu na rok 1998. Rozhodnutie orgánov Kanárskych ostrovov, ktorým bolo Trasmediterránee povolené poskytovať služby námorných spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia, v skutočnosti nemalo voči Trasmediterránee žiadne zaväzujúce účinky. V tejto súvislosti žalobca jednak tvrdí, že toto povolenie bolo vydané na žiadosť Trasmediterráney, a jednak že Trasmediterránea jednostranne prestala prevádzkovať niektoré spojenia, na ktoré sa povolenie vzťahovalo, alebo ich zmenila, keď sa jej to zdalo vhodné z hľadiska jej obchodných záujmov. Z toho vyplýva, že neexistencia aktu verejnej moci, ktorým by boli uložené záväzky Trasmediterránee, znamenala nesplnenie jednej z podmienok

uplatnenia článku 86 ods. 2 ES, čo malo Komisii zabrániť, aby vo veci dotácie na rok 1998 dospela k záveru o zlučiteľnosti podľa tohto ustanovenia.

182 Komisia tvrdí, že Trasmediterránea bola poverená správou verejnej služby námorných spojení medzi Kanárskymi ostrovmi na dobu určitú rozhodnutiami orgánov Kanárskych ostrovov z 18. decembra 1997, z 30. marca 1998 a z 11. júna 1998. Tieto rozhodnutia vymedzovali rozsah uvedených služieb a režim, ktorý sa na ne vzťahuje, hoci tak robili s odkazom na režim zmluvy z roku 1978. Tieto skutočnosti postačovali na to, aby bolo možné považovať poslanie, ktorým bola poverená Trasmediterránea, za poslanie takého druhu, aké upravuje článok 86 ods. 2 ES.

183 Komisia ďalej dodáva, že článok 86 ods. 2 ES, ako ho vykladá judikatúra, nestanovuje žiadne formálne požiadavky, ale sústreďuje sa na funkčné aspekty. Toto ustanovenie neukladá, že akt, ktorým bude zverené dané poslanie, musí mať formu zákona alebo iného právneho aktu, ani že musí byť záväzný, ako to vysvetľuje bod 22 správy Komisie Služby všeobecného záujmu v Európe. Rozhodujúca je iba vôľa orgánu verejnej moci zveriť poslanie dotknutému podniku, ktorá neumožňuje, aby daný podnik konal jednostranne.

184 V predmetnom prípade počas trvania dočasného režimu Trasmediterránea nekonala jednostranne, ale v súlade s aktmi, ktoré prijala vláda Kanárskych ostrovov v rámci výkonu svojej právomoci organizovať trh.

185 Španielske kráľovstvo v podstate tvrdí, že povolenie, ktoré udelila vláda Kanárskych ostrovov v rámci odvodených právomocí, poverilo Trasmediterráneu poslaním v zmysle článku 86 ods. 2 ES.

b) Posúdenie Súdnym dvorom

186 Ako správne uvádza žalobca, podnikom, ktoré boli poverené vedením služby všeobecného hospodárskeho záujmu, musí byť toto poslanie zverené aktom orgánu verejnej moci (rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. júna 2000, EPAC/Komisia, T-204/97 a T-270/97, Zb. s. II-2267, bod 126 a tam citovaná judikatúra).

187 V danom prípade je nesporné, že Trasmediterránea poskytovala služby námorného spojenia medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia od 1. januára 1998 v zmysle rozhodnutia orgánov Kanárskych ostrovov z 18. decembra 1997, ktorého platnosť bola predĺžená rozhodnutiami z 30. marca, 11. júna a 9. októbra 1998. Poslanie poskytovať predmetné služby bolo teda Trasmediterránee zverené práve aktom orgánu verejnej moci.

188 Skutočnosť, že toto poslanie bolo Trasmediterránee zverené na základe žiadosti tohto prevádzkovateľa, nespochybňuje záver vyvodený v predchádzajúcom bode. Poslanie verejnej služby môže byť prevádzkovateľovi zverené udelením koncesie na verejnú službu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 27. apríla 1994, Almelo a i., C-393/92, Zb. s. I-1477, bod 47). Koncesia pritom nemôže byť udelená bez súhlasu koncesionára. Z tejto judikatúry preto vyplýva, že zásah prevádzkovateľa povereného poslaním verejnej služby do postupu, ktorým mu toto poslanie bolo zverené, nebráni tomu, aby toto poslanie bolo výsledkom aktu verejnej moci.

189 Navyše skutočnosť — ktorú Komisia nenamieta —, že Trasmediterránea prestala prevádzkovať niektoré spojenia, na ktoré sa vzťahoval dočasný režim, tiež nemôže spochybniť záver vyslovený v bode 187 vyššie. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že jednostranné ukončenie poskytovania služieb je v podstate v súlade

s uložením záväzkov verejnej služby (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 20. februára 2001, Analir a i., C-205/99, Zb. s. I-1271, bod 64). Pritom hypoteticky možno záväzky verejnej služby ukladať iba prostredníctvom aktu orgánu verejnej moci. Z tejto judikatúry, ak ju premietneme na okolnosti predmetného prípadu, teda vyplýva, že skončenie prevádzkovania niektorých spojení zo strany Trasmediterránney nie je dôkazom o tom, že by žiaden akt orgánu verejnej moci nepoveril Trasmediterráneu vedením služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme.

190 V každom prípade, aj keby sa potvrdilo, že Trasmediterránea jednostranne prestala prevádzkovať niektoré námorné spojenia alebo zmenila podmienky ich prevádzkovania, znamenalo by to nanajvýš, že Trasmediterránea si nesplnila niektoré záväzky, ktoré jej ukladal dočasný režim.

191 Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné zamietnuť prvú časť žalobného dôvodu ako nedôvodnú.

2. O druhej časti žalobného dôvodu založenej na nedostatku presného vymedzenia záväzkov verejnej služby

a) Tvrdenia účastníkov konania

192 Žalobca tvrdí, že z článku 4 nariadenia č. 3577/92 vyplýva, že záväzky verejnej služby musia mať špecifický obsah.

193 Táto povinnosť presného vymedzenia záväzkov verejnej služby vyplýva tiež z usmernení Spoločenstva v oblasti námornej dopravy. Samozrejme, usmernenia Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave nemožno kvalifikovať ako právne normy, ktoré musí verejná správa za každých okolností dodržiavať. Sú v nich však vyjadrené orientačné pravidlá, ktoré sa majú dodržiavať v praxi a od ktorých sa verejná správa nemôže odchýliť bez toho, aby uviedla dôvody, ktoré ju k tomu viedli, a to pod hrozbou porušenia zásady rovnakého zaobchádzania (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 30. januára 1974, Louwage/Komisia, 148/73, Zb. s. 81, bod 12; z 1. decembra 1983, Michael/Komisia, 343/82, Zb. s. 4023, bod 14, a z 9. októbra 1984, Adam a i./Komisia, 80/81 až 83/81 a 182/82 až 185/82, Zb. s. 3411, bod 22).

194 V danom prípade žiadne pravidlo ani žiaden akt, či už jednostranný alebo zmluvný, jasne a presne nevymedzoval údajné záväzky služby všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorými bola Trasmediterránea poverená.

195 Rozhodnutie z 18. decembra 1997 o dočasnom povolení tak odkazovalo výlučne na služby, ktoré už Trasmediterránea poskytovala v rámci zmluvy z roku 1978. Ako však už Komisia zdôraznila v návrhu príslušných opatrení, zmluva z roku 1978 nespĺňala minimálne požiadavky na definície a presnosť. Pokiaľ ide konkrétne o niektoré zásadné aspekty, ako sú rozpis služieb alebo kalendár sadzieb, návrh príslušných opatrení poukázal na to, že zmluva z roku 1978 poskytovala Trasmediterránee značnú voľnosť pri správaní sa na trhu, ktorá bola nezlučiteľná s jej postavením poskytovateľa pravidelných služieb námornej dopravy financovaných z verejných prostriedkov.

196 Žalobca dodáva, že na vymedzenie záväzkov ustanovených v dekréte č. 113/1998 sa nemožno odvolávať s cieľom odôvodniť dodržiavanie podmienok ustanovených v článku 86 ods. 2 ES. Jednak zásada zákazu retroaktivity právnych ustanovení bráni tomu, aby sa uvedený dekrét uplatnil na dočasné povolenie udelené skorším

rozhodnutím, jednak ani samotná Trasmediterránea sa neusilovala o to, aby dočasné povolenia spĺňali požiadavky stanovené v danom dekréte.

197 Vzhľadom na neexistenciu jasného a presného vymedzenia poslania, ktoré bolo zverené Trasmediterránee, nemohla dotácia na rok 1998 spadať do pôsobnosti článku 86 ods. 2 ES.

198 Komisia podporovaná Španielskym kráľovstvom tvrdí, že dočasné povolenia obsahovali vymedzenie služieb, ktoré boli dočasne zverené Trasmediterránee, prostredníctvom odkazu na ich vymedzenie v zmluve z roku 1978. Toto vymedzenie nebolo všeobecné, ale priam extrémne podrobné a presné. Z toho vyplýva, že záväzky verejnej služby, ktoré boli Trasmediterránee dočasne uložené orgánmi Kanárskych ostrovov, boli z hľadiska článku 86 ods. 2 ES dostatočne vymedzené.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

199 Hneď na úvod je potrebné zdôrazniť, že článok 4 nariadenia č. 3577/92, ktorý podľa žalobcu vyžaduje presné vymedzenie obsahu záväzkov verejnej služby, je úplne irelevantný z hľadiska posúdenia, či dotácia na rok 1998 spadá do pôsobnosti článku 86 ods. 2 ES. V skutočnosti z článku 6 nariadenia č. 3577/92 vyplýva, že kabotáž týkajúca sa Kanárskeho súostrovia bola dočasne vyňatá z uplatňovania uvedeného nariadenia až do 1. januára 1999. Pritom je nesporné, že dotácia na rok 1998 sa vzťahuje na služby kabotáže na Kanárskom súostroví iba v roku 1998. Z toho vyplýva, že nariadenie č. 3577/92 sa nevzťahuje na okolnosti daného prípadu.

200 Žalobca sa takisto v rámci tejto časti žalobného dôvodu zbytočne odvoláva na usmernenia Spoločenstva v oblasti námornej prepravy. Iste, v bode 9 týchto usmernení sa uvádza, že záväzky verejnej služby musia byť jasne vymedzené. Táto podmienka sa však uplatní len pri zisťovaní, či sa náhrada strát v prevádzke, vyplývajúcich priamo z plnenia niektorých záväzkov verejnej služby, môže vyhnúť kvalifikovaniu ako štátna pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Pritom v predmetnom prípade je nesporné, že dotácia na rok 1998 takouto štátnou pomocou je. Preto sa požiadavka vymedziť obsah záväzkov verejnej služby stanovená v usmerneniach Spoločenstva za daných okolností neuplatní.

201 Navyše, aj keby článok 86 ods. 2 ES umožňoval vyňať dotáciu na rok 1998 z uplatňovania pravidiel štátnej pomoci len vtedy, keď sú záväzky verejnej služby vyvolávajúce túto dotáciu jasne vymedzené, je nutné konštatovať, že práve tak je tomu v danom prípade. Rozhodnutie z 18. decembra 1997, v znení rozhodnutí, ktoré predĺžili jeho platnosť, zveruje Trasmediterránee poslanie poskytovať služby spojenia medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia, ktoré táto spoločnosť musela poskytovať už pri plnení zmluvy z roku 1978. Táto zmluva vymedzuje spojenia, ktoré majú byť zabezpečené, frekvenciu týchto spojení a technické vlastnosti lodí, ktoré majú tieto spojenia vykonávať. Preto je potrebné tieto záväzky považovať za jasne vymedzené.

202 Z tohto hľadiska v protiklade s tvrdením žalobcu z návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978 vôbec nevyplýva, že by si Komisia myslela, že zmluva nespĺňa minimálne požiadavky na vymedzenie záväzkov verejnej služby zverených Trasmediterránee. V skutočnosti sa Komisia vo svojom návrhu príslušných opatrení obmedzila na zdôraznenie toho, že Trasmediterránea „mohla upraviť alebo zmeniť svoj rozpis služieb a kalendár... na základe predchádzajúceho schválenia príslušnými orgánmi, [čo jej dávalo] istú voľnosť pri pôsobení na trhu, ktorá nebola zlučiteľná s jej úlohou poskytovateľa pravidelných služieb námornej prepravy financovaných z verejných prostriedkov". Táto voľnosť pôsobenia nijako nevylučuje existenciu jasného vymedzenia záväzkov verejnej služby zverených Trasmediterránee. Keďže totiž podľa základnej zásady č. 5 súťažných podkladov

musí každú zmenu záväzkov schváliť správny orgán — druhá zmluvná strana, vyplýva vymedzenie záväzkov verejnej služby z kombinácie zmluvy z roku 1978 a rozhodnutí o schválení prípadných zmien týchto záväzkov. Žalobca navyše neuvádza žiadnu okolnosť, ktorá by potvrdzovala, že Trasmediterránea zmenila svoj rozpis služieb bez schválenia správneho orgánu — druhej zmluvnej strany alebo že rozhodnutia tohto orgánu o schválení boli protiprávne.

203 Záväzky verejnej služby zverené Trasmediterránee v rámci dočasného režimu preto treba považovať za jasne vymedzené a druhú časť tohto žalobného dôvodu teda zamietnuť ako nedôvodnú.

3. O tretej časti žalobného dôvodu založenej na neexistencii skutočnej potreby verejnej služby

a) Tvrdenia účastníkov konania

204 Žalobca tvrdí, že služby, ktoré ponúka Trasmediterránea na Kanárskom súostroví, nebolo potrebné kvalifikovať ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu. V tejto súvislosti predovšetkým trvá na tom, že aj keď členský štát disponuje určitou voľnosťou pri úprave a chápaní služby všeobecného hospodárskeho záujmu, je každopádne vecou orgánov Spoločenstva, aby overili, či je daná služba koncipovaná tak, aby zodpovedala stanoveným vecným požiadavkám.

205 Podľa žalobcu tieto požiadavky vyplývajú predovšetkým zo správy Komisie Služby všeobecného hospodárskeho záujmu v Európe, ktorej bod 14 upresňuje, že tieto služby sa od bežných služieb líšia v tom, že orgány verejnej moci považujú ich poskytovanie za nutnosť, hoci trh ich poskytovaniu nie je dostatočne naklonený.

Pokiaľ ide konkrétne o námornú prepravu, článok 2 nariadenia č. 3577/92 ďalej vymedzuje záväzky verejnej služby ako záväzky, ktoré by majiteľ lode Spoločenstva vzhľadom na svoje obchodné záujmy neprevzal buď vôbec alebo v rovnakom rozsahu alebo za rovnakých podmienok.

206 Žalobca ďalej tvrdí, že návrh príslušných opatrení už poukázal na existenciu vážnych pochybností o potrebe uložiť záväzky verejnej služby na niektoré z dotknutých spojení, keďže tieto spojenia mohli byť, prípadne aj boli, primeraným spôsobom zabezpečované súkromnými spoločnosťami, ktoré ich prevádzkovali na komerčnej báze a ponúkali podobnú úroveň, pokiaľ ide o frekvenciu, kontinuitu, pravidelnosť a sadzby. Toto posúdenie formulované v roku 1997 platí *a fortiori* pre rok 1998, t. j. rok, počas ktorého existovala nielen silná konkurencia na takmer všetkých dotovaných spojeniach, ale aj primerané námorné a letecké spoje medzi ostrovmi.

207 Na podporu svojej tézy, že medziostrovné námorné spojenia nepredstavovali poslanie verejnej služby, žalobca ešte na pojednávaní tvrdil, že Tribunal Superior de Justicia de Canarias rozsudkom z 24. októbra 2003 zrušil dekrét č. 113/1998. Podľa žalobcu hlavným dôvodom zrušenia dekrétu č. 113/1998 bola neexistencia potreby uložiť záväzky verejnej služby vzhľadom na stupeň hospodárskej súťaže na trhu medziostrovných spojení Kanárskych ostrovov a na to, že tieto služby poskytovali aj iné námorné spoločnosti, a to spoločnosti s väčšou kapacitou, viacerými plavidlami a bez dotácií. Zrušenie dekrétu č. 113/1998 vyplývalo tiež zo skutočnosti, že tento dekrét a všetky jeho prílohy boli Trasmediterránee „šité na mieru" a tento dekrét bol absolútne v rozpore s právom Spoločenstva a španielskym právom.

208 Na pojednávaní sa ešte žalobca odvolal na potvrdenie generálneho riaditeľstva dopravy vlády Kanárskych ostrovov, nachádzajúce sa v prílohe 28 žaloby, v ktorom boli uvedené všetky spoločnosti zabezpečujúce prepravu na Kanárskom súostroví v rokoch 1998 a 1999 a presné údaje o preprave, t. j. o plavidlách, spojeniach, kapacitách a frekvencii. Táto preprava bola zabezpečená aj bez záväzkov verejnej služby.

209 Komisia podporovaná Španielskym kráľovstvom predovšetkým tvrdí, že v súlade s judikatúrou týkajúcou sa článku 86 ods. 2 ES a bodom 22 jej správy Služby všeobecného hospodárskeho záujmu v Európe, majú členské štáty k dispozícii širokú diskrečnú právomoc pri určovaní záväzkov verejnej služby a kontrola Komisie sa v podstate obmedzuje na zjavné chyby a porušenia práva.

210 Komisia dodáva, že jej skúmanie sa mohlo týkať iba potreby uložiť záväzky verejnej služby v čase, keď bol zavedený dočasný režim na rok 1998, t. j. na konci roku 1997. Z toho vyplýva, že ani tvrdenia obsiahnuté v návrhu príslušných opatrení, ani skutočnosť, že ďalší vývoj situácie umožnil zachovať časť prepravy medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia bez uloženia záväzkov verejnej služby, nie sú v tomto prípade relevantné.

211 Podľa Komisie vzhľadom na to, že predmetné spojenia boli až do decembra 1997 vždy predmetom záväzkov verejnej služby, nebolo želanie príslušných orgánov prijať opatrenia na zabezpečenie ich kontinuity až do nadobudnutia platnosti konečného režimu neopodstatnené.

212 Pokiaľ ide o rozsudok Tribunal Superior de Justicia de Canarias, ktorým bol zrušený dekrét č. 113/1998, Komisia a Španielske kráľovstvo predovšetkým tvrdia, že

zrušenie uvedeného dekrétu je irelevantné z hľadiska posúdenia potreby kvalifikovať služby zverené Trasmediterránei v rámci dočasného režimu ako služby všeobecného verejného záujmu.

213 V tejto súvislosti Komisia a Španielske kráľovstvo tvrdia, že článok 2 dekrétu č. 113/1998, ktorý bol zrušený rozsudkom Tribunal Superior de Justicia de Canarias, ukladal záväzky verejnej služby všetkým prevádzkovateľom, zatiaľ čo dočasný režim pozostával zo zmluvy o verejnej službe uzavretej s Trasmediterráneou, ktorá predpokladala náhradu. Rozsudok, ktorým bol zrušený dekrét č. 113/1998, sa teda týkal odlišnej situácie, než aká je predmetom tejto žaloby.

214 Španielske kráľovstvo ďalej tvrdí, že proti rozsudku Tribunal Superior de Justicia de Canarias bolo podané odvolanie na Tribunal supremo (Najvyšší súd Španielska).

b) Posúdenie Súdnym dvorom

215 Hneď na úvod je potrebné zdôrazniť, že z dôvodov, ktoré boli vysvetlené v bode 199 vyššie, sa nariadenie č. 3577/92 nevzťahuje na okolnosti tohto prípadu. Žalobca sa preto zbytočne odvoláva na článok 2 tohto nariadenia s cieľom vymedziť podstatné podmienky, za ktorých možno istú službu pokladať za službu všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 86 ods. 2 ES.

216 Ďalej je potrebné zdôrazniť, ako vysvetľuje Komisia v bode 22 svojej správy Služby všeobecného hospodárskeho záujmu v Európe, že členské štáty disponujú širokou mierou voľnej úvahy pri definovaní toho, čo pokladajú za služby všeobecného

hospodárskeho záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. februára 1997, FFSA a i./Komisia, T-106/95, Zb. s. II-229, bod 99). Komisia preto môže definovanie takejto služby spochybniť iba v prípade zjavného omylu.

217 Je teda potrebné preskúmať, či Komisia v napadnutom rozhodnutí oprávnene dospela k názoru, že orgány Kanárskych ostrovov sa nedopustili zjavného nesprávneho posúdenia, keď dospeli k názoru, že od 1. januára 1998 do 31. decembra toho istého roku existovala na spojeniach Kanárskych ostrovov, ktoré dovtedy prevádzkovala Trasmediterránea, potreba verejnej služby.

218 V tejto súvislosti je spolu s Komisiou potrebné poukázať na to, že v čase skončenia platnosti zmluvy z roku 1978 nebolo zo strany orgánov Kanárskych ostrovov neopodstatnené domnievať sa, že situácia na trhu neumožňuje zabezpečiť kontinuitu služby námorných spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia, tak ako ju až do 31. decembra 1997 poskytovala Trasmediterránea.

219 Samozrejme je nesporné, že Trasmediterránea ponúkala tieto služby v súťaži s inými prevádzkovateľmi, medzi ktorých patril aj žalobca. Žalobca však nepreukázal, že by táto súťaž umožňovala zabezpečiť obdobné služby, ako poskytovala Trasmediterránea, a to pokiaľ ide o kontinuitu, pravidelnosť a frekvenciu na všetkých spojeniach, ktoré táto spoločnosť prevádzkovala v rámci dočasného režimu.

220 V tejto súvislosti v protiklade s tvrdením žalobcu nevyplýva existencia konkurentov, ktorý by boli schopní poskytovať na spojeniach Kanárskych ostrovov služby na rovnakej úrovni ako Trasmediterránea, z konštatovania Komisie v návrhu príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978, podľa ktorého „niektoré spojenia môžu zabezpečovať (alebo už zabezpečujú) súkromné podniky... poskytujúce podobnú úroveň frekvencie, kontinuity, pravidelnosti a sadzieb". Vzhľadom na dôvody uvedené v bode 173 vyššie v skutočnosti vôbec nie je potvrdené, či sa toto konštatovanie týkalo spojení Kanárskych ostrovov.

221 Existencia leteckých spojení medzi niektorými ostrovmi Kanárskeho súostrovia v roku 1998 takisto neumožňuje potvrdiť, že konkurenti ponúkali služby medziostrovných spojení obdobné tým, ktoré boli zverené Trasmediterránee v rámci dočasného režimu.

222 Pokiaľ ide o rozsudok Tribunal Superior de Justicia de Canarias, na ktorý sa odvolal žalobca na pojednávaní, je hneď na úvod potrebné zdôrazniť, že Komisia ho pri prijímaní napadnutého rozhodnutia nemohla zohľadniť, keďže bol vydaný až po tomto rozhodnutí. Ani Súd prvého stupňa ho tak nemôže zohľadniť pri posudzovaní súladu napadnutého rozhodnutia s právom.

223 Navyše, aj keď žalobca tvrdí, že v tomto rozsudku vnútroštátny sudca konštatoval, že obdobné služby medziostrovných spojení ako Trasmediterránea poskytujú aj iní prevádzkovatelia, a to s väčšou kapacitou a väčším počtom plavidiel, je nutné konštatovať, že rozsudok takéto zistenie neobsahuje.

224 Takisto je potrebné poukázať na to, že žalobca neoznačil žiadne prvky analýzy trhu nachádzajúcej sa v danom rozsudku vnútroštátneho súdu, ktoré by umožnili zistiť zjavné nesprávne posúdenie orgánov Kanárskych ostrovov, pokiaľ ide o existenciu skutočnej potreby verejnej služby.

225 Navyše ani ostatné konštatovania údajne obsiahnuté v danom rozsudku a uvádzané žalobcom nemôžu potvrdiť existenciu zjavného nesprávneho posúdenia orgánov Kanárskych ostrovov, ktoré mala údajne Komisia konštatovať v napadnutom rozhodnutí. Údajné konštatovanie, podľa ktorého bol dekrét č. 113/1998 a všetky jeho prílohy „šité na mieru" Trasmediterránee, čo by spôsobilo rozpor dekrétu s právom Spoločenstva aj so španielskym právom, nemá v skutočnosti nijaký význam pre posúdenie, či sily trhu boli schopné zabezpečiť služby poskytované Trasmediterráneou na súostroví v roku 1998.

226 Napokon v protiklade s tvrdeniami žalobcu sa ani v prílohe 28 k žalobe, ani na žiadnom inom mieste v spise, nenachádza potvrdenie generálneho riaditeľstva dopravy vlády Kanárskych ostrovov o všetkých spoločnostiach zabezpečujúcich prepravu na Kanárskom súostroví v roku 1998, vrátane presných údajov o plavidlách, spojeniach, kapacitách a frekvenciách, týkajúcich sa danej prepravy.

227 Keďže žiadna z okolností uvádzaných žalobcom nespochybňuje opodstatnenosť posúdenia orgánov Kanárskych ostrovov, podľa ktorého nebol trh dostatočne naklonený poskytovaniu obdobných služieb, ako poskytovala Trasmediterránea v rámci dočasného režimu, nepotvrdilo sa, že by tieto orgány prijatím rozhodnutia z 18. decembra 1997 v znení neskorších rozhodnutí predlžujúcich jeho platnosť prekročili hranice voľnej úvahy. Za týchto podmienok je nutné dospieť k záveru, že napadnuté rozhodnutie, v ktorom Komisia pripúšťa, že bolo opodstatnené, aby orgány Kanárskych ostrovov poverili Trasmediterráneu poslaním vo všeobecnom hospodárskom záujme, nie je poznačené nesprávnym posúdením.

228 Vzhľadom na uvedené skutočnosti musí byť tretia časť žalobného dôvodu zamietnutá ako nedôvodná.

4. O štvrtej časti žalobného dôvodu založenej na nevykonaní verejného obstarávania a neodôvodnení aktu

a) Tvrdenia účastníkov konania

229 Žalobca v podstate tvrdí, že poskytnutie pomoci určenej na financovanie záväzkov verejnej služby musí byť v súlade so zásadou zákazu diskriminácie medzi

podnikateľmi, ktorí musia mať rovnakú možnosť využiť predmetnú pomoc. Táto zásada je zakotvená v článku 4 nariadenia č. 3577/92. Navyše, práve na základe tejto zásady odporúčajú usmernenia Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave použitie verejného obstarávania.

230 V predmetnom prípade tieto požiadavky neboli splnené, keďže pomoc bola Trasmediterránee priznaná priamo, bez verejného obstarávania. Iste, následne po udelení pomoci bolo vyhlásené verejné obstarávanie podľa dekrétu č. 113/1998. Podmienky tohto verejného obstarávania však boli zjavne neprijateľné, keďže dekrét nepredpokladal žiadnu dotáciu na prevádzkovanie spojení zahŕňajúcich záväzky verejnej služby, ale iba maximálne sadzby, ktoré boli podľa žalobcu nedostatočné.

231 Žalobca napokon tvrdí, že napadnuté rozhodnutie neprináša žiadne upresnenie základnej otázky, či by splnenie poslania zvereného Trasmediterránee bolo zmarené uplatnením zásady zákazu diskriminácie, v súlade s ktorou má byť pomoc poskytnutá na základe verejného obstarávania. Podľa neho mali byť v napadnutom rozhodnutí takéto upresnenia, keďže Komisia vo svojom návrhu príslušných opatrení dospela k záveru, že uplatnenie pravidiel štátnej pomoci právne ani prakticky nemarí výkon správy predmetných služieb, keďže tieto pravidlá vyžadujú verejné obstarávanie. Z toho žalobca vyvodzuje záver, že vzhľadom na neexistenciu týchto upresnení je napadnuté rozhodnutie nielen v rozpore s článkom 86 ods. 2 ES, ale je aj arbitrárne a nedostatočne odôvodnené.

232 Komisia podporovaná Španielskym kráľovstvom v podstate tvrdí, že španielske orgány neboli povinné uzatvárať zmluvy o verejnej službe na základe verejného obstarávania. Z bodu 9 usmernení Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave vyplýva, že hoci Komisia podporuje uzatváranie zmlúv o verejných službách na základe verejného obstarávania, je použitie iných metód zadania prijateľné, najmä ak ide o ostrovnú kabotáž pravidelnými trajektovými službami.

233 Navyše, keďže v danom prípade sa skutkové okolnosti týkajú roku 1998, odvolávanie sa na článok 4 nariadenia č. 3577/92 je irelevantné vzhľadom na článok 6 ods. 2 nariadenia č. 3577/92, ktorý stanovuje, že jeho ustanovenia sa nevzťahujú na Kanárske ostrovy až do 1. januára 1999.

234 Komisia dodáva, že pri súčasnom stave práva Spoločenstva z článku 86 ES nevyplýva žiadna všeobecná povinnosť uzatvárať zmluvy o verejnej službe na základe verejného obstarávania. Za týchto podmienok nie je potrebné skúmať, či je zadanie bez verejného obstarávania v súlade s článkom 86 ods. 2 ES.

235 Komisia ďalej tvrdí, že aj keby bola povinnosť uskutočniť verejné obstarávanie v podstate v danom prípade platná, pričom tomu tak nebolo, dočasný a prechodný charakter predmetného režimu a zásada kontinuity verejnej služby uznaná vo vyhlásení pripojenom k Amsterdamskej zmluve, by odôvodňovali zaobchádzanie *ad hoc*, keďže by bolo namieste sa domnievať, že iba ten prevádzkovateľ, ktorý aj v minulosti poskytoval tieto služby, bude schopný okamžite zabezpečiť ich zachovanie, a to na také krátke obdobie, na aké sa vzťahoval dočasný režim.

236 Napokon Komisia tvrdí, že definitívny režim vyplývajúci z dekrétu č. 133/1998 neumožňuje uzavrieť zmluvu o verejnej službe, ktorá by mohla zahŕňať právo na náhradu, inak než na základe verejného obstarávania.

237 Vo svetle týchto zistení je zrejmé, že absencia verejného obstarávania neumožňuje v predmetnom prípade vylúčiť uplatnenie článku 86 ods. 2 ES.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

238 Žalobca sa zbytočne odvoláva na nariadenie č. 3577/92 a usmernenia Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave s cieľom preukázať, že služby všeobecného hospodárskeho záujmu sa musia zadávať na základe výsledkov verejného obstarávania. Jednak sa totiž nariadenie č. 3577/92 nevzťahuje na okolnosti predmetného prípadu (pozri bod 199 vyššie) a jednak citované usmernenia, ktoré každopádne nevyžadujú použitie verejného obstarávania na výber prevádzkovateľov poverených službami ostrovnej kabotáže, nie sú relevantné na účely zisťovania podmienok uplatnenia článku 86 ods. 2 ES (pozri bod 200 vyššie).

239 Navyše, ani z článku 86 ods. 2 ES, ani z judikatúry týkajúcej sa tohto ustanovenia nevyplýva, že by poslanie vo verejnom záujme mohlo byť prevádzkovateľovi zverené výlučne na základe výsledkov verejného obstarávania. Za týchto podmienok nie je možné vyžadovať, aby napadnuté rozhodnutie obsahovalo osobitné odôvodnenie, prečo bola Trasmediterránea poverená poskytovaním služieb námorných spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia bez takéhoto postupu.

240 Štvrtú časť žalobného dôvodu je preto nutné zamietnuť.

5. O piatej časti žalobného dôvodu založenej na neprimeranosti dotácie na rok 1998 a nedostatočnom odôvodnení aktu

a) Tvrdenia účastníkov konania

241 Žalobca v podstate tvrdí, že dotácia na rok 1998 je neprimeraná a napadnuté rozhodnutie nie je v tejto veci dostatočne odôvodnené.

242 V súvislosti s údajným nedostatočným odôvodnením žalobca predovšetkým tvrdí, že nepozná konkrétne údaje o nákladoch na predmetné spojenia, ktoré boli zohľadnené pri posudzovaní výšky dotácie na rok 1998. Skutočnosť, že Komisia neuviedla presné čísla, na základe ktorých uznala primeranosť výšky tejto dotácie, znamená, že napadnutý akt nebol dostatočne odôvodnený, čo spôsobuje jeho absolútnu neplatnosť. Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa nariadil Komisii predložiť napadnuté rozhodnutie v jeho celistvosti, aby sa mohol brániť.

243 Pokiaľ ide o neprimeranosť dotácie, žalobca predovšetkým tvrdí, že z judikatúry Spoločenstva vyplýva, že na to, aby sa na ňu vzťahovala odchýlka ustanovená v článku 86 ods. 2 ES, musí sa náhrada týkať len zvýšených nákladov vzniknutých v dôsledku plnenia osobitného poslania, ktoré pripadá podniku poverenému správou služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Navyše, poskytnutie tejto náhrady by malo byť nevyhnutné na to, aby uvedený podnik mohol zabezpečiť plnenie svojich záväzkov verejnej služby za podmienok ekonomickej rovnováhy (rozsudok FFSA a i./Komisia, už citovaný v bode 216 vyššie, bod 11). Ďalej tvrdí, že usmernenia pre štátnu pomoc v námornej doprave upresňujú, že zvýšené náklady musia byť priamo spojené so schodkom, ktorý zaznamenal prevádzkovateľ, a že je potrebné účtovať každú službu oddelene, aby sa tak vyhlo bezdôvodným náhradám, krížovým náhradám a nevhodnému výkonu správy a metódam prevádzky.

244 V danom prípade napadnuté rozhodnutie nie je v súlade s týmito požiadavkami. V tejto súvislosti žalobca uvádza štyri výhrady.

245 Po prvé, Komisia neoverila údaje uvedené v posudku nezávislého znalca určeného orgánmi Kanárskych ostrovov s cieľom preskúmať prípustnú výšku náhrady na rok 1998, hoci vzhľadom na fakt, že tento posudok bol vypracovaný na žiadosť orgánov Kanárskych ostrovov, je na nezávislosť jeho autora potrebné hľadieť s rezervou. Na preukázanie svojich tvrdení o posudku znalca určeného orgánmi Kanárskych ostrovov žalobca navrhuje Súdu prvého stupňa, aby nariadil predloženie uvedeného posudku.

246 Po druhé, metodika, na ktorej spočíva daný posudok, je nevhodná, pretože sa zakladá na analýze nákladov vynaložených bežným prevádzkovateľom, a nie skutočných nákladov, ktoré znášala Trasmediterránea.

247 Po tretie, táto metodika bola vytvorená Trasmediterránee na mieru pre, keďže pri prijatí dekrétu č. 113/1998 samotné orgány Kanárskych ostrovov dospeli k záveru, že na poskytovanie v ňom uvedených služieb nie je potrebné poskytnúť dotáciu a že financovanie týchto služieb bolo dostatočne zabezpečené príjmami dosiahnutými pri použití maximálnych sadzieb stanovených dekrétom. Ak boli totiž tieto sadzby postačujúce v čase vyhlásenia verejného obstarávania, nemohlo ich uplatnenie zo strany Trasmediterráney spôsobiť schodok, ktorý by musel byť vyrovnaný dotáciou.

248 Navyše existovala diskriminácia medzi Trasmediterráneou, ktorá požívala výhody režimu dotácií, a ostatnými prevádzkovateľmi, ktorí mohli využívať jedine režim ustanovený dekrétom č. 113/1998 bez akýchkoľvek dotácií.

249 Aby sa zistilo, aké technické a ekonomické podmienky zohľadnili orgány Kanárskych ostrovov pri vymedzení záväzkov verejnej služby a platných sadzieb v dekréte č. 113/1998, žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa nariadil španielskym orgánom predložiť spis, ktorý viedla Consejería de Turismo y transportes autonómnej oblasti Kanárske ostrovy vo veci sťažnosti podanej Trasmediterráneou v súvislosti s platbou súm, ktoré jej boli údajne dlžné z titulu vyrovnania schodku v prevádzke kabotážnych spojení medzi ostrovmi v rozpočtových rokoch 1998, 1999 a 2000. Navrhuje tiež predloženie posudku nezávislého znalca. Ďalej navrhuje, aby Súd prvého stupňa nariadil predloženie celého spisu, ktorý sa týka verejného obstarávania spojení verejnej služby na Kanárskych ostrovoch po nadobudnutí účinnosti dekrétu č. 133/1998.

250 Po štvrté, posudok nezávislého znalca neanalyzuje ani dôvody schodku v prevádzke spojení, ani cenovú politiku Trasmediterráney, hoci podľa žalobcu malo preskúmanie týchto prvkov zásadný význam pre zistenie, či bol schodok skutočne spôsobený potrebou zabezpečiť záväzky verejnej služby alebo inými príčinami obchodného rázu.

251 V tejto súvislosti žalobca tvrdí, že dotácia poslúžila na pokrytie schodku vyvolaného najmä politikou selektívneho znižovania sadzieb na vysokorýchlostnom spojení Santa Cruz de Tenerife — Las Palmas. Konkrétne tvrdí, že Trasmediterránea uplatňuje na tomto spojení 50-percentné zníženie vo vzťahu k maximálnym sadzbám, ktoré boli schválené pre tri z piatich spojení, ktoré táto spoločnosť každodenne realizuje a na ktorých je konkurentom žalobcu. Na ďalších dvoch spojeniach Trasmediterránea uplatňuje sadzby, ktoré sa prakticky rovnajú maximálnym sadzbám. Na potvrdenie pravdivosti ostatného tvrdenia žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa nariadil Komisii predloženie informácií, ktorými disponuje vo veci cenovej politiky, ktorú Trasmediterránea uplatňovala v priebehu rozpočtového roka 1998 na spojeniach Los Cristianos — La Gomera a Santa Cruz de Tenerife — Las Palmas. Navrhuje tiež, aby Súd prvého stupňa nariadil Trasmediterránee predložiť kópiu úradných sadzieb platných v roku 1998 na vysokorýchlostných spojeniach Las Palmas — Santa Cruz de Tenerife v členení podľa časových intervalov.

252 Žalobca v podstate tvrdí, že je protiprávne dotovať spojenia, ktoré sú teoreticky uznané ako spojenia verejného významu, keď pri prevádzke týchto spojení vzniká významný schodok z dôvodu politiky znižovania sadzieb oproti určeným sadzbám, a to pri porušení dôležitých ustanovení Zmluvy ES. Za týchto podmienok by Komisia nemohla vyhlásiť dotáciu na rok 1998 za zlučiteľnú so spoločným trhom.

253 Komisia podporovaná Španielskym kráľovstvom tvrdí, že dotácia, ktorú získala Trasmediterránea a ktorá bola vypočítaná na základe racionálnej metódy, je primeraná a proporčná.

254 Pokiaľ ide o metodiku, Komisia tvrdí, že táto na jednej strane spočíva na simulácii fixných a variabilných nákladov, ktoré by musel vynaložiť bežný prevádzkovateľ na prevádzku každého z predmetných spojení, berúc do úvahy podmienky stanovené orgánmi verejnej moci a dopravný tok zaznamenaný počas predchádzajúcich rozpočtových rokov a na druhej strane na simulácii príjmov, ktoré sa dali predpokladať na každom spojení, vychádzajúc z uplatnenia uvedených sadzieb na dopravný tok. Schodok, ktorý sa v jednotlivých prípadoch považoval za objektívne odôvodnený, vyplynul z rozdielu medzi týmito nákladmi a príjmami. Na základe týchto kritérií bol v posudku vyvodený záver, že všetky spojenia boli vo väčšej či menšej miere deficitné. Celkový schodok dosahoval výšku 1,652 miliardy ESP, zatiaľ čo Trasmediterránea žiadala o dotáciu vo výške 2,5 miliardy ESP. Rozdiel medzi sumou, ktorú žiadala Trasmediterránea, a sumou, ktorú skutočne poskytli orgány Kanárskych ostrovov, svedčí o tom, že pri výpočte náhrady boli záujmy Trasmediterrányeva vlády Kanárskych ostrovov v jasnom protiklade. Neexistuje preto žiaden dôvod na podozrenie, že by bol posudok nezávislého znalca vypracovaný s cieľom zvýhodniť Trasmediterráneu.

255 Skutočnosť, že vykonaná analýza sa nezakladala výlučne na údajoch, ktoré poskytla Trasmediterránea, ale aj na odhadoch vychádzajúcich z nákladov, ktoré by musel vynaložiť bežný prevádzkovateľ, nielenže nevyvoláva problémy, ale je skôr dôkazom o rigoróznosti tejto analýzy. Použitie tejto metódy totiž umožnilo vyhnúť sa tomu, aby sa vychádzalo z nákladov, ktoré mohla Trasmediterránea umelo nadhodnotiť.

256 Navyše, Komisia posudok nezávislého znalca neprijala slepo, ale podrobne preštudovala jeho východiská, použitú metodiku, ako aj vykonané výpočty a dospela k záveru, že sú dôveryhodné.

257 Pokiaľ ide o tvrdenie, že náhrady zaplatené Trasmediterránee boli prehnané z dôvodu, že príjmy zo sadzieb, ktoré boli vopred povolené, mali postačovať, Komisia namieta, že pri regulácii určitého sektora môže orgán verejnej moci oprávnene očakávať, že prevádzkovateľ bude sčasti financovaný priamymi platbami užívateľov a sčasti prostredníctvom verejnej pomoci, keďže prvoradou starosťou orgánov

verejnej moci je záujem užívateľov verejnej služby, ktorý stojí nad záujmami prevádzkovateľov.

258 Čo sa týka výhrady, že jednotlivé pomoci boli disproporčné, a teda v rozpore s článkom 86 ods. 2 ES z dôvodu, že náhrada slúžila na financovanie cenovej politiky Trasmediterráney na spojeniach, kde bola vystavená hospodárskej súťaži, Komisia v zásade tvrdí, že táto výhrada pri minimálnej analýze neobstojí. Predovšetkým, orgán verejnej moci môže pri regulácii určitého sektora oprávnene očakávať, že prevádzkovateľ poverený poskytovaním verejnej služby bude sčasti financovaný priamymi platbami užívateľov a sčasti prostredníctvom verejnej pomoci. Článok 86 ods. 2 ES bol koncipovaný práve pre tento typ situácií. Toto ustanovenie vyžaduje, aby schodky, ktoré majú byť financované pomocou z verejných prostriedkov, skutočne vyplývali z poslania verejnej služby zvereného danému podniku, ako je tomu v predmetnom prípade.

259 Komisia dodáva, že žalobca si tvrdením, že dotácia na rok 1998 je disproporčná výlučne preto, že Trasmediterránea mu cenovo konkuruje, zamieňa dve rôzne úrovne analýzy, ktorými sú otázka zlučiteľnosti dotácie na rok 1998 s vnútorným trhom na jednej strane a otázka prípadného obchodného správania Trasmediterráney na strane druhej.

260 Otázka, či Trasmediterránea konala v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, najmä tým, že poskytovala služby za ceny nižšie, ako sú náklady na tieto služby, a to na trhu, na ktorom mala prípadne dominantné postavenie, je samostatnou otázkou, ktorú je potrebné vyriešiť príslušnou právnou cestou. Aj keby sa preukázalo, že Trasmediterránea konala v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, nevyplývalo by z toho, že toto konanie bolo financované dotáciou na rok 1998, keďže táto dosahuje len výšku 1,65 miliardy ESP, zatiaľ čo Trasmediterránea zaznamenala v roku 1998 schodok 2,5 miliardy ESP spolu na všetkých spojeniach, ktoré v roku 1998 zabezpečovala v rámci dočasného režimu.

b) Posúdenie Súdnym dvorom

261 Po prvé je potrebné preskúmať, či sú štyri výhrady žalobcu k neprimeranosti dotácie na rok 1998 dôvodné.

262 V prvej výhrade žalobca Komisii v podstate vytýka, že neoverila údaje obsiahnuté v posudku nezávislého znalca, na základe ktorého bola vypočítaná výška dotácie na rok 1998, hoci podľa neho bolo na nezávislosť tohto znalca nutné hľadieť s rezervou, keďže bol určený orgánmi Kanárskych ostrovov.

263 Hneď na úvod je potrebné poukázať na to, že žalobca neuvádza žiaden argument, ktorý by mohol vážne spochybniť nezávislosť autora dotknutého znaleckého posudku. Naopak, je namieste zdôrazniť, že predmetný posudok stanovuje výšku nákladov, ktoré môžu byť Trasmediterránee nahradené, na 1,652 miliardy ESP, zatiaľ čo táto spoločnosť žiadala náhradu vo výške 2,5 miliardy ESP. Za týchto podmienok je nutné konštatovať, že sa nepreukázalo, že by autor posudku nejakým spôsobom stranil Trasmediterránee. Navyše, keďže Španielske kráľovstvo uviedlo, že žalobca vlastnil kópiu predmetného posudku už pred predložením jeho repliky v tejto veci a žalobca proti tomuto tvrdeniu úspešne nenamietal, nie je potrebné nariadiť, aby orgány Kanárskych ostrovov tento posudok predložili.

264 Aj keby sa pripustilo, že Komisia mala aj bez ohľadu na predpojatosť autora predmetného posudku overiť údaje v nej uvedené, je nutné konštatovať, že v napadnutom rozhodnutí sa jasne uvádza, že bolo posúdené každé spojenie, a upresňuje sa, ktoré položky nákladov boli zohľadnené. Navyše, žalobca neuvádza ani len minimálny argument, ktorý by mohol spochybniť tvrdenie, že Komisia

skutočne podrobne preskúmala východiská, metodiku a vykonané výpočty použité v danom posudku. Za týchto podmienok je túto výhradu potrebné zamietnuť ako nedôvodnú.

265 V druhej výhrade žalobca popiera, že by sa zvýšené náklady vyplývajúce z poskytovania údajnej verejnej služby mohli náležite vypočítať na základe nákladov bežného prevádzkovateľa, namiesto nákladov, ktoré Trasmediterránea skutočne vynaložila na poskytovanie predmetnej služby.

266 Komisia má pri posudzovaní zložitých ekonomických skutočností širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o vyhodnotenie zvýšených nákladov vzniknutých poskytovaním dotknutej služby. Z toho vyplýva, že kontrola, ktorú má Súd prvého stupňa vykonať nad posúdením uskutočneným Komisiou, sa musí obmedziť na overenie vecnej presnosti faktov a absencie zjavného nesprávneho posúdenia (pozri v tomto zmysle rozsudok FFSA a i./Komisia, už citovaný v bode 216 vyššie, bod 101).

267 V danom prípade sa Komisia mohla oprávnene domnievať, že použitie objektívnych nákladov umožňuje stanoviť výšku dotácie na rok 1998 bez toho, aby bolo potrebné vychádzať z nákladov, ktoré uvádza Trasmediterránea. Samozrejme, ak by sa zistilo, že objektívne náklady, ktoré vzala do úvahy Komisia, boli neodôvodnene vysoké, mohlo by byť posúdenie primeranosti dotácie na rok 1998 zo strany Komisie poznačené zjavne nesprávnym posúdením. V danom prípade však žalobca nepreukázal, ba ani netvrdí, že by použité objektívne náklady boli prehnane vysoké. Za týchto podmienok je potrebné dospieť k záveru, že druhá výhrada je nedôvodná.

268 V tretej výhrade žalobca vytýka Komisii, že pripustila princíp dotácie za poskytovanie predmetných služieb ako taký, keďže znamená diskrimináciu medzi Trasmediterráneou a inými prevádzkovateľmi.

269 Isteže, skutočnosť, že služby poskytované Trasmediterráneou v rámci dočasného režimu sú tiež ustanovené dekrétom č. 113/1998 a že maximálne sadzby, ktoré Trasmediterránea uplatňuje na poskytovanie svojich služieb, sú tiež stanovené v dekréte č. 113/1998, nie je medzi stranami sporná. Takisto je nesporné, že dekrét č. 113/1998 nepredpokladá žiadnu dotáciu na poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, keďže sadzby stanovené za poskytovanie týchto služieb sa považujú za dostačujúce na pokrytie výdavkov, ktoré sú s nimi spojené. Z toho však nevyplýva, že sa Komisia dopustila zjavného nesprávneho posúdenia veci, keď uznala princíp dotácie na rok 1998 ako taký. Komisia sa totiž mohla oprávnene domnievať, že náklady spojené s poskytovaním služby verejného záujmu zverenej Trasmediterránee neboli dostatočne kryté sadzbami stanovenými v dekréte č. 113/1998. V tomto smere je potrebné uviesť, že aj samotný žalobca tvrdí, že tieto sadzby zjavne nepostačovali na financovanie služieb ustanovených dekrétom č. 113/1998.

270 Za týchto podmienok nie je potrebné vyhovieť návrhu žalobcu, aby boli predložené rôzne dokumenty na podporu jeho tvrdení týkajúcich sa záväzkov verejnej služby ustanovených v dekréte č. 113/1998 a sadzieb za tieto služby.

271 Navyše skutočnosť, že iba Trasmediterránea získala dotáciu na rok 1998, nezakladá v protiklade s tvrdením žalobcu diskrimináciu vo vzťahu k ostatným prevádzkovateľom. Podľa ustálenej judikatúry diskriminácia spočíva najmä v rozdielnom zaobchádzaní s porovnateľnými situáciami, ktoré prináša nevýhody niektorým prevádzkovateľom oproti druhým, pričom toto rozdielne zaobchádzanie nie je odôvodnené existenciou významnejších rozdielov (rozsudky Súdneho dvora z 13. júla 1962, Klöckner-Werke a Hoesch/Vysoký úrad, 17/61 a 20/61, Zb. s. 615, 652; z 15. januára 1985, Finsider/Komisia, 250/83, Zb. s. 131, bod 8, a z 26. septembra 2002, Španielsko/Komisia, C-351/98, Zb. s. I-8031, bod 57).

272 Žalobcovi sa však nepodarilo preukázať, že okrem Trasmediterráney aj iní prevádzkovatelia boli schopní zabezpečiť poskytovanie služby námorných spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia podľa požiadaviek stanovených dočasným režimom. Nepreukázal tiež, že by okrem Trasmediterráney boli aj iní prevádzkovatelia poverení poslaním poskytovať tieto služby. A napokon ani nepreukázal, že by iní prevádzkovatelia skutočne ponúkali takéto služby.

273 A preto je namieste sa domnievať, že medzi situáciou Trasmediterráney a situáciou ostatných prevádzkovateľov bol značný objektívny rozdiel a tento rozdiel bol dostatočným dôvodom nato, aby iba Trasmediterránea získala náhradu za služby spojení medzi ostrovmi Kanárskeho súostrovia, ktoré iba ona poskytovala. Tretia výhrada je teda nedôvodná.

274 Vo štvrtej výhrade žalobca Komisii v podstate vytýka, že uznala, že dotácia na rok 1998 kryla náklady spojené s poskytovaním služby všeobecného hospodárskeho záujmu, hoci táto dotácia vyrovnávala schodok v prevádzke spojený s cenovou politikou porušujúcou ustanovenia Zmluvy ES.

275 V tejto súvislosti je predovšetkým potrebné zdôrazniť, že žalobca neoznačil ustanovenia Zmluvy ES, ktoré mali byť údajnými cenovými praktikami porušené. Ak by sa predpokladalo, že žalobca má v úmysle tvrdiť, že Trasmediterránea porušila článok 82 ES, je nutné konštatovať, že sa obmedzuje na tvrdenie, že Trasmediterránea znižovala sadzby na spojeniach, na ktorých jej konkuroval žalobca, a ani v najmenšom nerozviedol dôvody, prečo by podľa neho takéto správanie malo byť zneužitím dominantného postavenia. Napokon, aj za predpokladu, že by tieto cenové praktiky predstavovali zneužitie dominantného postavenia, toto konštatovanie by nespôsobilo neprijateľnosť posúdenia Komisie v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého je výška dotácie na rok 1998 prísne úmerná dodatočným nákladom verejnej služby, a teda v súlade s článkom 86 ods. 2 ES. Keďže je nesporné, že

Trasmediterránea nezískala náhradu celého schodku spojeného s poskytovaním služieb námorných spojení v rámci dočasného režimu, ale musela znášať časť tohto schodku vo výške 850 miliónov ESP, nemožno vylúčiť, že schodok spojený so spornými cenovými praktikami zostal na ťarchu Trasmediterránee bez akéhokoľvek vyrovnania prostredníctvom dotácie na rok 1998.

276 Za týchto podmienok nie je potrebné vyhovieť návrhu žalobcu, aby Súd prvého stupňa nariadil Komisii a Trasmediterránee predložiť dokumenty týkajúce sa obchodných praktík tohto prevádzkovateľa na niektorých spojeniach.

277 Z uvedených skutočností vyplýva, že žiadna z výhrad uvádzaných žalobcom na podporu piatej časti toho žalobného dôvodu nie je dôvodná.

278 Po druhé je potrebné preskúmať, či je — ako tvrdí žalobca — napadnuté rozhodnutie poznačené nedostatočným odôvodnením, pokiaľ ide jednak o konkrétne zložky nákladov na predmetné spojenia, ktoré boli zohľadnené pri výpočte výšky dotácie na rok 1998 (pozri bod 242 vyššie) a jednak o dôvody, pre ktoré sa Komisia domnievala, že uplatnenie pravidiel štátnej pomoci by zmarilo plnenie poslania, ktoré bolo zverené Trasmediterránee (pozri bod 243 vyššie).

279 Pokiaľ ide o údajnú absenciu konkrétnych zložiek nákladov na predmetné spojenia, stačí pripomenúť, že verzia napadnutého rozhodnutia adresovaná Španielskemu kráľovstvu, z ktorej neboli vypustené žiadne údaje a ktorej kópiu žalobca vlastní (pozri bod 264 vyššie), obsahuje údaje, na ktorých absenciu vo verejnosti prístupnej verzii napadnutého rozhodnutia sa žalobca sťažuje. Napadnuté rozhodnutie teda nie je poznačené nedostatočným odôvodnením tohto bodu.

280 Pokiaľ ide o údajné nedostatočné odôvodnenie otázky, či by uplatnenie pravidiel štátnej pomoci platných v Spoločenstve zmarilo splnenie poslania Trasmediterráney, treba zdôrazniť, že napadnuté rozhodnutie jasným a jednoznačným spôsobom uvádza dôvody, ktoré Komisiu viedli k záveru, že uplatnenie týchto pravidiel by zmarilo splnenie poslania zvereného Trasmediterránee. Hneď na úvod sa v ňom totiž uvádza, že na overenie toho, či je potrebné Trasmediterránee nahradiť náklady, ktoré musela znášať v dôsledku plnenia svojho poslania, musí Komisia preskúmať, či existujú aj iní prevádzkovatelia ponúkajúci obdobné služby ako tie, ktorými bola poverená Trasmediterránea. Rozhodnutie pokračuje zistením, že žiaden prevádzkovateľ takéto služby na Kanárskom súostroví v roku 1998 neposkytoval. Napokon uvádza, že poskytnutá dotácia, kvalifikovaná ako štátna pomoc, je striktne úmerná dodatočným nákladom, ktoré sú spojené s vykonávaním predmetných záväzkov verejnej služby. Vzhľadom na tieto skutočnosti je potrebné uznať, že napadnuté rozhodnutie prinajmenšom implicitne tvrdí, že dotácia na rok 1998, ktorá by pri uplatnení pravidiel štátnej pomoci musela byť zakázaná, bola potrebná na zabezpečenie služieb, ktoré boli Trasmediterránee zverené v rámci dočasného režimu. Napadnuté rozhodnutie teda nie je poznačené nedostatočným odôvodnením tejto otázky.

281 Z uvedených skutočností vyplýva, že ako v prípade prvých štyroch častí tohto žalobného dôvodu nemožno prijať ani jeho piatu časť. Žalobný dôvod je teda potrebné zamietnuť ako nedôvodný.

282 Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné zamietnuť žalobu ako celok.

O návrhoch na predloženie dôkazov

283 Žalobca okrem návrhov, ktoré podal s cieľom potvrdiť konkrétne skutočnosti, tak ako boli preskúmané vyššie v rámci jednotlivých žalobných dôvodov, podáva aj iné

návrhy na predloženie dokumentov, pričom však neoznačuje konkrétne fakty, na ktorých podporu sú tieto opatrenia určené. Za takýchto podmienok je namieste sa domnievať, že tieto návrhy nijako významne neovplyvnia kontrolu zákonnosti, ktorú musí súd Spoločenstva vykonať. Tieto návrhy teda musia byť zamietnuté.

O trovách

284 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu všetkých trov konania v súlade s návrhom Komisie.

285 Podľa článku 87 ods. 4 prvého pododseku rokovacieho poriadku Španielske kráľovstvo znáša svoje trovy konania.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (druhá rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. **Žalobca znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť trovy konania Komisie.**

3. **Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.**

Pirrung Meij Forwood

Pelikánová Papasavvas

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. júna 2005.

Tajomník

H. Jung

Predseda komory

J. Pirrung

Obsah

Právny rámec ..... II - 2038

I — Ustanovenia práva Spoločenstva ..... II - 2038

A — Nariadenie (EHS) č. 3577/92 ..... II - 2038

B — Nariadenie (ES) č. 659/1999 ..... II - 2039

C — Usmernenia Spoločenstva pre štátnu pomoc v námornej doprave [neoficiálny preklad] ..... II - 2040

D — Správa Služby všeobecného záujmu v Európe ..... II - 2040

II — Ustanovenia španielskeho práva ..... II - 2041

A — Kráľovský dekrét č. 1876/78 ..... II - 2041

B — Kráľovský dekrét č. 1466/1997 ..... II - 2045

C — Dekrét č. 113/1998 ..... II - 2045

Skutkové okolnosti ..... II - 2046

I — Zmluva z roku 1978 ..... II - 2046

II — Sťažnosti žalobcu a návrh príslušných opatrení týkajúcich sa zmluvy z roku 1978 II - 2048

III — Dočasný režim medziostrovných spojení v rámci Kanárskeho súostrovia ..... II - 2050

Napadnuté rozhodnutie ..... II - 2051

Konanie ..... II - 2054

Návrhy účastníkov konania ..... II - 2056

O prípustnosti ..... II - 2057

I — Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2057

II — Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 2060

O veci samej ..... II - 2064

I — Dotácia na rok 1997 a dotácia na vysporiadanie ..... II - 2065

A — O žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodniť akt II - 2065

1. Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2065

2. Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 2066

B — O žalobnom dôvode založenom na nesprávnom posúdení pri aplikácii článku 88 ES ..... II - 2068

1. Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2068

a) O prvej časti žalobného dôvodu ..... II - 2069

b) O druhej časti žalobného dôvodu ..... II - 2073

2. Posúdenie Súdnym dvorom ..... II - 2076

a) O prvej časti žalobného dôvodu ..... II - 2076

b) O druhej časti žalobného dôvodu ..... II - 2078

II — O dotácii na rok 1998 ..... II - 2081

A — O žalobnom dôvode založenom na porušení článku 88 ES ..... II - 2081

1. Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2081

2. Posúdenie Súdnym dvorom ..... II - 2086

B — O žalobnom dôvode založenom na porušení článku 86 ods. 2 ES a porušení povinnosti odôvodniť akt ..... II - 2089

1. O prvej časti žalobného dôvodu založenej na neexistencii aktu verejnej moci ..... II - 2090

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2090

b) Posúdenie Súdnym dvorom ..... II - 2092

2. O druhej časti žalobného dôvodu založenej na nedostatku presného vymedzenia záväzkov verejnej služby ..... II - 2093

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2093

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 2095

3. O tretej časti žalobného dôvodu založenej na neexistencii skutočnej potreby verejnej služby ..... II - 2097

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2097

b) Posúdenie Súdnym dvorom ..... II - 2100

4. O štvrtej časti žalobného dôvodu založenej na nevykonaní verejného obstarávania a neodôvodnení aktu ..... II - 2103

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2103

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 2106

5. O piatej časti žalobného dôvodu založenej na neprimeranosti dotácie na rok 1998 a nedostatočnom odôvodnení aktu ..... II - 2106

a) Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 2106

b) Posúdenie Súdnym dvorom ..... II - 2112

O návrhoch na predloženie dôkazov ..... II - 2117

O trovách ..... II - 2118